સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ટોપર્સ વિદ્યાર્થીઓ માટેનું નં.1 મેગેઝિન

ICE® MAGIC

WEEKLY CURRENT AFFAIRS

WEEK 04

JANUARY-2024
21-01-24 To 27-01-24

સંપાદક
મૌલિક ગોંધિયા

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને **ફ્રી મટીરિયલ્સ** તેમજ **રેગ્યુલર કરંટ અફેર્સ** મેળવવા માટે ક્લિક કરો.

ICE Rajkot | t.me/icerajkotofficial | icerajkot

Timeline

21 JAN-2024

- દિવસ મહિમા : 21 જાન્યુઆરી, મણિપુર, મેઘાલય અને ત્રિપુરા સ્થાપના દિવસ 02
- 2024નું વર્ષ આંતરરાષ્ટ્રીય ઊંટ વર્ષ તરીકે ઉજવાશે 02
- શ્રી જગન્નાથ મંદિરની આસપાસ હેરિટેજ કોરિડોર વિકસાવવાના પ્રોજેક્ટનું અનાવરણ 02
- QUESTION ANSWERS 05

22 JAN-2024

- વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ 2024 (World Economic Forum 2024) 06
- Global Risk Report 2024 : WEF 07
- મારી શાળા - મારું ગૌરવ અભિયાન : હિમાચલ પ્રદેશ 08
- QUESTION ANSWERS 09

23 JAN-2024

- દિવસ મહિમા : 23 જાન્યુઆરી, પરાક્રમ દિવસ 10
- શ્રી રામ મંદિરમાં ભગવાન શ્રી રામની મૂર્તિની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા 15
- QUESTION ANSWERS 23

24 JAN-2024

- દિવસ મહિમા : 24 જાન્યુઆરી, વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ, રાષ્ટ્રીય બાલિકા દિવસ 25
- હોંગકોંગને પાછળ છોડીને ભારત વિશ્વનું ચોથું સૌથી મોટું સ્ટોક માર્કેટ બન્યું 25
- ભારત-કિર્ગિસ્તાનની સંયુક્ત સૈન્ય કવાયત 'ખંજર'ની 11મી આવૃત્તિ 26
- સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ 2024 26
- QUESTION ANSWERS 29

25 JAN-2024

- દિવસ મહિમા : 25 જાન્યુઆરી, રાષ્ટ્રીય મતદાર દિન (National Voter's Day), રાષ્ટ્રીય પર્યટન દિવસ 30
- Exercise Cyclone : ભારત-ઇજિપ્ત 31
- Exercise Desert Knight 31
- જાપાન ચંદ્ર પર સફળતાપૂર્વક ઉતરણ કરનાર પાંચમો દેશ બન્યો 32
- ICC Awards 2023 32
- QUESTION ANSWERS 35

26 JAN-2024

- દિવસ મહિમા : 26 જાન્યુઆરી, રાષ્ટ્રીય પ્રજાસત્તાક દિવસ, વિશ્વ કસ્ટમ દિવસ 37
- BCCI Awards 2024 46
- QUESTION ANSWERS 49

27 JAN-2024

- પદ્મ પુરસ્કાર 2024 (Padma Awards-2024) 50
- ભારત રત્ન 2024 53
- QUESTION ANSWERS 59

ONE LINER 60

QUESTION OF THIS WEEK 63

ICE ® INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

દિવસ મહિમા : 21 જાન્યુઆરી, મણિપુર, મેઘાલય અને ત્રિપુરા સ્થાપના દિવસ

2024નું વર્ષ આંતરરાષ્ટ્રીય ઊંટ વર્ષ તરીકે ઉજવાશે

યુનાઈટેડ નેશન્સે વિશ્વભરના લોકોના જીવનમાં ઊંટોના નોંધપાત્ર મહત્ત્વ પર ભાર મૂકવા માટે વર્ષ 2024ને 'આંતરરાષ્ટ્રીય ઊંટ વર્ષ' (International Year of Camelids) જાહેર કર્યુ છે.

- કેમીલીડ્સ અથવા ઊંટો એ કેમીલીડે પરીવારના સભ્યો છે, જેમાં એલપાકસ, બેક્ટ્રિયન ઊંટ, ડ્રોમેડરી, ગુઆનાકોસ, લામા અને વિક્યુનાસનો સમાવેશ થાય છે.
- ઊંટ 90થી વધુ દેશોમાં ખાદ્ય સુરક્ષા, પોષણ અને આર્થિક વૃદ્ધિમાં ફાળો આપે છે.
- તેઓ દૂધ, માંસ, ફાઈબર અને પરિવહનના સ્ત્રોતો પૂરા પાડીને ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્યો (SDG)ને પહોંચી વળવામાં નિર્ણાયક ભૂમિકા ભજવે છે.
- ઈન્ટરનેશનલ યર ઓફ કેમેલીડ્સ 2024નો ઉદ્દેશ્ય તેમની વણ ઉપયોગી સંભવિતતા વિશે જાગૃત્તિ લાવવા, રોકાણ વધારવા, સંશોધન, ક્ષમતા વિકાસ અને નવીન પ્રથાઓ અને તકનીકીને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

શ્રી જગન્નાથ મંદિરની આસપાસ હેરિટેજ કોરિડોર વિકસાવવાના પ્રોજેક્ટનું અનાવરણ

ઓડિશાના મુખ્યમંત્રી શ્રી નવીન પટનાયકે તાજેતરમાં શ્રી જગન્નાથ મંદિરની આસપાસ એક વિશાળ પેરિફેરલ વિકાસ પ્રોજેક્ટ 'શ્રી મંદિર પરિક્રમા પ્રકલ્પ' (SMPP)નું અનાવરણ કર્યુ હતું.

- આ પ્રોજેક્ટનો ઉદ્દેશ્ય પુરીને યાત્રાળુઓ માટે વિશ્વ–કક્ષાના હેરિટેજ સ્થળમાં પરિવર્તિત કરવાનો છે.
- મંદિરની પરિક્રમા માટે નવા કોરિડોરને બનાવવા માટે ઓડિશા સરકારે રૂ.800 કરોડથી વધુનો ખર્ચ કર્યો છે.
- મંદિરની આસપાસનો 75 મીટર હેરિટેજ કોરિડોર નવ ઝોનમાં વહેંચાયેલો છે, જેમાં નીચે મુજબનો સમાવેશ થાય છે :

(a) ટેરેસ લેન્ડસ્કેપ્સ સાથે 7 મીટરનો ગ્રીન બફરઝોન

(b) સરઘસ અને પરિક્રમા માટે 10 મીટર આંતરિક અને બાહ્ય માર્ગો

(c) જગન્નાથ સંસ્કૃતિના અભિન્ન વૃક્ષોને દર્શાવતો 14 મીટરનો બગીચો

(d) જાહેર સુવિધાઓ જેવી કે સૌચાલય, પીવાના પાણીની સુવિધા વગેરે

(e) નિયુક્ત કટોકટી અને સેવા વાહન લેન

(f) પડોશી વિસ્તારોમાં પ્રવેશ પ્રદાન કરતી ટ્રાફિક લેન

(g) આ વિસ્તારો મુલાકાતીઓ માટે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને સુવિધાઓમાં સુધારો કરશે.

- નોંધનીય છે કે આ પ્રોજેક્ટના અનાવરણ પ્રસંગે ઓડિશા રાજ્યએ 1000 મંદિરોને આમંત્રણ આપ્યું હતું.

નોંધ : (1) પુરી હેરિટેજ કોરિડોર એ 'Augmentation Basic Amenties and Development of Heritage and Architecture' (ABADHA) પહેલનો એક ભાગ છે.

(2) ABADHA યોજનામાં શ્રી જગન્નાથ મંદિર અને તેની આસપાસ વધુ સારી સુવિધાઓ પૂરી પાડવા માટે જમીન સંપાદન શુલ્ક/પુનઃવસવાટ અને પુનર્વસન/માર્ગ સુધારણાનો સમાવેશ થાય છે.

જગન્નાથ મંદિર વિશે

એવું માનવામાં આવે છે કે આ મંદિરનું નિર્માણ 12મી સદીમાં પૂર્વીય ગંગા વંશના રાજા અનાતવર્મન ચોડાગંગા દેવ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

- રથ યાત્રા માટે પ્રસિદ્ધ આ મંદિર ઓડિશાના પુરીમાં આવેલું છે.
- શ્રી જગન્નાથ મંદિરને 'યામણિકા તીર્થ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- કારણ કે એવું માનવામાં આવે છે કે ભગવાન જગન્નાથની હાજરીને કારણે પુરીમાં મૃત્યુના દેવ 'યમ'ની શક્તિ શુન્ય થઈ હતી.
- આ મંદિરને 'સફેદ પેગોડા' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવતું હતું.
- મોટાભાગના હિન્દુ મંદિરોમાં જોવા મળતા પથ્થર અને ધાતુના ચિન્હોથી વિપરીત ભગવાન જગન્નાથની મૂર્તિ લાકડાની બનેલી છે. અને દર બાર કે ઓગણીસ વર્ષે વિધિપૂર્વક એક ચોક્કસ પ્રતિકૃતિ દ્વારા બદલવામાં આવે છે.
- મંદિર કલિંગ શૈલીમાં બાંધવામાં આવ્યું છે, જેમાં પંચરથ પ્રકાર છે.
- આ મંદિરમાં શ્રી મંદિર, જગમોહન મંદિર, નટ મંદિર તથા ભોગ મંડપ એક હારમાં આવેલા છે.
- મંદિરના ચાર દરવાજા છે–પૂર્વીય 'સિંહદ્વારા' જે મુખ્ય દ્વાર છે જેમાં બે ઝૂકતા સિંહો છે, દક્ષિણનો 'અશ્વદ્વારા', પશ્ચિમનો 'વ્યાઘરા દ્વારા' અને ઉત્તરમાં 'હસ્તીદ્વાર' છે. દરેક દ્વાર પર દરેક સ્વરૂપનું કોતરકામ છે.
- પ્રવેશદ્વારની સામે અરૂણા સ્તંભ અથવા સૂર્ય સ્તંભ છે, જે મૂળ કોર્ણાકના સૂર્ય મંદિરમાં હતો.

નોંધ : (1) ભારતમાં દર વર્ષે ઓડિશાના પૂરી ખાતે દર વર્ષે અષાઢ સુદ બીજના રોજ ભગવાન શ્રી જગન્નાથની 9 દિવસીય રથયાત્રા યોજાય છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

(2) આ રથયાત્રા પૂરીના જગન્નાથ મંદિરથી 3 કિ.મી. દૂર આવેલા ગુંડિચા મંદિર સુધી યોજાઈ છે.

(3) પૂરી ખાતે યોજાતી આ રથયાત્રા વિશ્વની સૌથી મોટી રથયાત્રા છે.

(4) પૂરી એ હિન્દુ ધર્મના મૂળ ચાર ધામ પૈકીનું એક છે.

(5) પૂરીને જગન્નાથપૂરી, પૂરષોત્તમ પૂરી, શંખ ક્ષેત્ર અથવા તો શ્રીક્ષેત્રના નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે.

ICE® INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

હિન્દુ ધર્મના મૂળ ચાર ધામ

ક્રમ	ધામ	સ્થળ	રાજ્ય
1	શ્રી જગન્નાથ મંદિર	પૂરી	ઓડિશા
2	શ્રી રામેશ્વરમ્ મંદિર	રામેશ્વરમ્	તમિલનાડુ
3	શ્રી દ્વારિકાધીશ મંદિર	દ્વારકા	ગુજરાત
4	શ્રી બદ્રિનાથ મંદિર	બદ્રિનાથ	ઉત્તરાખંડ

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. 21 જાન્યુઆરી કેટલા રાજ્યોનો સ્થાપના દિવસ છે ?

(A) 3 (B) 5 (C) 6 (D) 7 **(A)**

---

2. 21 જાન્યુઆરી કયા કયા રાજ્યનો સ્થાપના દિવસ છે ?

(A) મેઘાલય, ઝારખંડ, ઓડિશા (B) અરુણાચલ પ્રદેશ, ત્રિપુરા, નાગાલેન્ડ

(C) મણિપુર, મેઘાલય, ત્રિપુરા (D) મણિપુર, આસામ અરુણાચલ પ્રદેશ **(C)**

---

3. યુનાઈટેડ નેશન્સે કયા વર્ષને 'આંતરરાષ્ટ્રીય ઊંટ વર્ષ' (International year of Camelids) જાહેર કર્યુ છે ?

(A) 2023 (B) 2024 (C) 2025 (D) 2026 **(B)**

---

4. તાજેતરમાં ઓડિશાના મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કયા મંદિરની આસપાસ એક વિશાળ પેરિફેરલ વિકાસ પ્રોજેક્ટ 'શ્રી મંદિર પરિક્રમા પ્રકલ્પ' (SMPP)નું અનાવરણ કર્યુ હતું ?

(A) બલિહારચંડી મંદિર (B) રાજારાણી મંદિર (C) બિરાજા મંદિર (D) જગન્નાથ મંદિર **(D)**

---

5. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'જગન્નાથ મંદિર' વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. આ મંદિરનું નિર્માણ 12મી સદીમાં પૂર્વીય ગંગા વંશના રાજા અનાતવર્મન ચોડાગંગા દેવ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.
2. તે ઓડિશાના પૂરીમાં આવેલું છે.
3. શ્રી જગન્નાથ મંદિરને 'યામણિકા તીર્થ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
4. આ મંદિરને 'સફેદ પેગોડા' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવતું હતું.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) 1, 2, 3 અને 4 (B) માત્ર 2, 3 અને 4

(C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) માત્ર 1, 2 અને 4 **(A)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ 2024 (World Economic Forum 2024)

તાજેતરમાં સ્વિત્ઝર્લેન્ડના દાવોસમાં વાર્ષિક 'વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ' (WEF) સમિટની 54મી આવૃત્તિ યોજાઈ હતી.

થીમ

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ 2024ની થીમ **'Rebuilding trust' (વિશ્વાસનું પુનઃનિર્માણ)** છે.

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ 2024ના મુખ્ય મુદ્દાઓ

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ 2024 અથવા દાવોસ સમિટ 2024નું ફોકસ શાંતિ નિર્માણને પ્રોત્સાહન આપવું, વૈશ્વિક સહકારને પ્રોત્સાહન આપવું, સામાજિક અને આર્થિક અસમાનતાઓનો સામનો કરવો, વૈશ્વિક આરોગ્ય પ્રણાલીને મજબૂત કરવી અને યુદ્ધના પડકારો અને વધતી જતી આર્થિક અસમાનતાઓને પહોંચી વળવા માટે સ્થિતિસ્થાપક ખાદ્ય પ્રણાલીઓનું નિર્માણ કરવાનો હતો.

- આબોહવા પરિવર્તનનો સામનો કરવાની અને ટકાઉ પદ્ધતિઓ અપનાવવાની તાકીદ અને મહત્ત્વ પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.
- સમિટ 2050 સુધીમાં કાર્બન–તટસ્થ અને પ્રકૃતિ–સકારાત્મક વિશ્વના ઉદ્દેશો હાંસલ કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
- સમિટમાં AIને અન્ય પરિવર્તનકારી તકનીકો, જેમ કે 5G, 6G ક્વોન્ટમ કમ્પ્યૂટિંગ, બાયો ટેક્નોલોજી વગેરે સાથે સંકલિત કરવાની રીતો પર ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.
- સમિટમાં ઉદ્યોગો માટે આબોહવા પરિવર્તન સાથે અનુકૂલન કરવાની જરૂરિયાતો પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.
- ભારતે તેની આર્થિક ક્ષમતા, તકનીક પ્રતિભા અને લિંગ સમાનતા પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવી હતી.
- ઈન્વેસ્ટ ઈન્ડિયા અને ઈન્ડસ્ટ્રી લીડર્સ જેવી પ્રભાવશાળી સંસ્થાઓના સમર્થન સાથે WEF ખાતે 'ગ્લોબલ ગુડ–જેન્ડર ઈક્વિટી એન્ડ ઈક્વાલિટી' માટે જોડાણ રજૂ કર્યુ છે.

WEF

WEFનું પૂરું નામ 'World Economic Forum's' છે.

- વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ એ એક સ્વિસ બિન–લાભાકારી સંસ્થા છે.
- જેની સ્થાપના વર્ષ 1971માં સ્વિત્ઝર્લેન્ડના જીનીવામાં થઈ હતી.
- તેના સ્થાપક અને કાર્યકારી અધ્યક્ષ શ્રી ક્લાઉસ શ્વાબ છે.

- તે સ્વિસ સરકાર દ્વારા જાહેર–ખાનગી સરકાર માટેની આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા તરીકે ઓળખાય છે.
- WEF વૈશ્વિક પ્રાદેશિક અને ઉદ્યોગ પ્રોજેક્ટને આકાર આપવા માટે વ્યવસાય, રાજકીય, શૈક્ષણિક અને સમાજના અન્ય પ્રતિનિધિઓને સામેલ કરીને વિશ્વની સ્થિતિ સુધારવા માટે પ્રતિબદ્ધ છે.

નોંધ : મહારાષ્ટ્રે વિવિધ ક્ષેત્રોમાં રૂ.3.53 લાખ કરોડની પ્રતિબદ્ધતા સુનિશ્ચિત કરી અને WEF ખાતે રોકાણ કર્યું છે.

Global Risk Report 2024 : WEF

તાજેતરમાં વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ (WEF)એ 'ગ્લોબલ રિસ્ક રિપોર્ટ 2024' બહાર પાડ્યો છે.

- આ ગ્લોબલ રિસ્ક રિપોર્ટ 2024માં ઝડપી તકનીકી પરિવર્તન, આર્થિક અનિશ્ચિતતા, ઉષ્ણતામાન ગ્રહ અને સંઘર્ષની પૃષ્ઠભૂમિ સામે આગામી દાયકામાં આપણે જ સૌથી ગંભીર જોખમોનો સામનો કરી શકીએ છીએ તે પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું છે.
- આ રિપોર્ટ લગભગ 1500 નિષ્ણાતો, ઉદ્યોગ નેતાઓ અને નીતિ નિર્માતાઓના સર્વેક્ષણ પર આધારિત છે.

રિપોર્ટના મુખ્ય મુદ્દાઓ

બગડતું વૈશ્વિક આઉટલુક

2023માં ઘાતક સંઘર્ષો, હવામાનની અતિશય પરિસ્થિતિઓ અને અસામાજિક અસંતોષ સહિતની વિવિધ વૈશ્વિક ઘટનાઓએ મુખ્યત્વે નકારાત્મક દષ્ટિકોણમાં ફાળો આપ્યો છે.

AI સંચાલિત ખોટી માહિતી

AI સંચાલિત ખોટી માહિતીને આગામી બે વર્ષમાં સૌથી ગંભીર જોખમો તરીકે સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે. જે દર્શાવે છે કે ટેક્નોલોજીમાં કેવી ઝડપી પ્રગતિ પણ નવી સમસ્યાઓ ઉભી કરી રહી છે અથવા હાલની સમસ્યાઓને વધુ ખરાબ કરી રહી છે.

- નોંધનીય છે કે ChatGPT જેવા જનરેટિવ AI ચેટબોટ્સમાં તેજીનો અર્થ એ છે કે અત્યાધુનિક કૃત્રિમ સામગ્રી બનાવવી જેનો ઉપયોગ લોકોના જૂથોને ચાલાકી કરવા માટે થઈ શકે તે હવે વિશેષ કુશળતા ધરાવતા લોકો સુધી મર્યાદિત રહેશે નહીં.

વૈશ્વિક જોખમોને આકાર આપતા માળખાકીય દળો

આગામી દાયકામાં વૈશ્વિક જોખમોને આકાર આપતા ચાર માળખાકીય દળો છે :

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

આબોહવા પરિવર્તન, વસતીવિષયક વિભાજન, પ્રવેગક તકનીકી અને ભૂસ્તરશાસ્ત્રીય પરિવર્તન

- આ દળો વૈશ્વિક લેન્ડસ્કેપમાં લાંબાગાળાના ફેરફારો સૂચવે છે, અને તેમની ક્રિયાપ્રતિક્રિયાઓ અનિશ્ચિતતા અને અસ્થિરતામાં ફાળો આપશે.

પર્યાવરણીય જોખમો

પર્યાવરણીય જોખમો ખાસ કરીને આત્યાંતિક હવામાન અને તમામ સમયકાળમાં જોખમના લેન્ડસ્કેપ પર પ્રભૂત્વ ધરાવે છે.

- આબોહવા પરિવર્તન, જૈવવિવિધતાની ખોટ અને પૃથ્વી પ્રણાલીમાં નોંધપાત્ર ફેરફારો, સંભવિત ઉલટાવી શકાય તેવા પરિણામો સાથેની ચિંતાઓ સ્પષ્ટ છે.

આર્થિક તણાવ અને અસમાનતા

જીવન સંકટ, ફુગાવો અને આર્થિક મંદી જેવા આર્થિક જોખમો 2024 માટે ચિંતાજનક છે.

- આર્થિક અનિશ્ચિતતા ઓછી અને મધ્યમ આવક ધરાવતા દેશોને અપ્રમાણસર અસર કરશે, જે સંભવિત ડિજિટલ અલગતા તરફ દોરી જશે અને સામાજિક તથા પર્યાવરણીય અસરોને વધુ ખરાબ કરશે.

નોંધ : (1) વૈશ્વિક જોખમને એવી ઘટના અથવા સ્થિતિની સંભાવના તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે જે વૈશ્વિક GDP, વસતી અથવા કુદરતી સંસાધનોના નોંધપાત્ર પ્રમાણ પર નકારાત્મક અસર કરશે.

(2) ગ્લોબલ રિસ્કસ રિપોર્ટ એ વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ દ્વારા સ્વિત્ઝર્લેન્ડના દાવોસમાં યોજાયેલ વાર્ષિક બેઠક પહેલા પ્રકાશિત થયેલ વાર્ષિક અભ્યાસ છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

મારી શાળા - મારું ગૌરવ અભિયાન : હિમાચલ પ્રદેશ

તાજેતરમાં હિમાચલ પ્રદેશે 'મારી શાળા—મારું ગૌરવ' અભિયાન શરૂ કર્યુ છે.

- આ અભિયાન 'અપના વિદ્યાલય' કાર્યક્રમનો એક ભાગ છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય સરકારી શાળાઓમાં શિક્ષણમાં સુધારો કરવાનો અને વિદ્યાર્થીઓના વિકાસને ટેકો આપવાનો છે.
- આ અભિયાન 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (NEP)-2020' સાથે સંરેખિત છે.
- આ અભિયાન વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓને શાળા દત્તક લેવા અને કારકિર્દી પરામર્શ, ઉપચારાત્મક શિક્ષણ, યોગ તાલીમ અને નાણાકીય દાન આપવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે.

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. જાન્યુઆરી, 2024માં સ્વિત્ઝર્લેન્ડના દાવોસમાં વાર્ષિક 'વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ' (WEF) સમિટ (દાવોસ સમિટ)ની કેટલામી આવૃત્તિ યોજાઈ હતી ?

(A) 54મી (B) 55મી (C) 56મી (D) 57મી **(A)**

2. દાવોસ સમિટ 2024ની થીમ શું હતી ?

(A) Rebuilding trust

(B) One Earth - One Family - on Future

(C) Realising Opportunities of the 21st Century for all

(D) Financial Markets and The World Economy **(A)**

3. WEF વિશે નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) તેનું પૂરું નામ 'World Economic Forum's છે.

(B) તે એક સ્વિસ બિન લાભાકારી સંસ્થા છે.

(C) તેની સ્થાપના વર્ષ 1971માં સ્વિત્ઝર્લેન્ડના જીનીવામાં થઈ હતી.

(D) ઉપરોક્ત તમામ સાચા છે. **(D)**

4. તાજેતરમાં નીચેના પૈકી કઈ સંસ્થાએ 'Global Risk Report 2024' પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો ?

(A) World Bank (B) UNFCCC (C) WEF (D) UN **(C)**

5. તાજેતરમાં કયા રાજ્યએ શિક્ષણ પરિવર્તન માટે 'મારી શાળા–મારું ગૌરવ' અભિયાન શરૂ કર્યુ છે ?

(A) હિમાચલ પ્રદેશ (B) મધ્યપ્રદેશ (C) ઉત્તરપ્રદેશ (D) હરિયાણા **(A)**

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

દિવસ મહિમા : 23 જાન્યુઆરી, પરાક્રમ દિવસ

શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝનો જન્મદિન 23 જાન્યુઆરી ભારતમાં 'પરાક્રમ દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે.

- આ દિવસ વર્ષ 2021 પહેલા 'રાષ્ટ્રીય દેશ પ્રેમ દિન' તરીકે જાણીતો હતો.
- શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝનો જન્મ **23 જાન્યુઆરી, 1897**ના રોજ **ઓડિશા**ના **કટક** ખાતે થયો હતો.
- તેમના પિતાનું નામ **શ્રી રાયબહાદુર જાનકીનાથ** તથા માતાનું નામ **શ્રીમતી પ્રભાવતીદેવી** હતું.
- તેમણે ઈ.સ. **1921**માં **લંડન**માં **આઈ.સી.એસ.**ની પરીક્ષા પાસ કરી હતી. પરંતુ અંગ્રેજ સરકારની નોકરી સ્વીકારી ન હતી.
- બાદમાં તેઓ **'અખિલ ભારત ટ્રેડ યુનિયન'**ના પ્રમુખ બન્યા હતા.

શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ અને કોંગ્રેસ

શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ **1938**માં કોંગ્રેસના **હરિપુરા** અધિવેશનના અધ્યક્ષ બન્યા હતા.

- ત્યારબાદ **1939**માં મહાત્મા ગાંધીજીના પ્રતિનિધિ **શ્રી પટ્ટાભી સિતારમૈયા**ને હરાવીને **કોંગ્રેસના ત્રિપુરી અધિવેશનના અધ્યક્ષ** બન્યા હતા.
- જોકે, ત્યારબાદ મહાત્મા ગાંધીજી સાથે મતભેદ થતાં **માર્ચ, 1939**માં કોંગ્રેસમાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ફોરવર્ડ બ્લોકની સ્થાપના

કોંગ્રેસમાંથી રાજીનામું આપ્યા બાદ શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે **3 મે, 1939**ના રોજ **'ફોરવર્ડ બ્લોક'**ની સ્થાપના કરી હતી.

- સપ્ટેમ્બર, 1939 દરમિયાન દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધમાં અંગ્રેજોએ ભારતને આ વિશ્વયુદ્ધમાં બ્રિટનના પક્ષે સામેલ કર્યું હતું. આથી તેના વિરોધમાં શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ અને ફોરવર્ડ બ્લોકના સભ્યો દ્વારા યુદ્ધ વિરોધી ભાષણો આપવાની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.
- આ યુદ્ધ વિરોધી ભાષણોને લીધે **જુલાઈ, 1940**માં શ્રી સુભાષબાબુની ધરપકડ થઈ હતી. આ સમય દરમિયાન જેલમાં ઉપવાસને લીધે તેમની તબિયત લથડતા તેમને નજરકેદ કરવામાં આવ્યા હતા.
- અને **1941**માં નજરકેદમાંથી છટકીને **પેશાવર-કાબુલ**ના માર્ગે થઈને તેઓ **જર્મની** પહોંચ્યા હતા.

એડોલ્ફ હિટલર સાથે મુલાકાત

શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે 1941માં જર્મનીમાં જર્મનીના સરમુખત્યાર શાસક એડોલ્ફ હિટલર સાથે મુલાકાત કરી હતી.

- અને શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે જૂન 1941માં જર્મનીના બર્લિન રેડિયો પરથી જ અંગ્રેજો વિરુદ્ધ યુદ્ધની જાહેરાત કરી હતી.
- તેમણે જર્મનીમાં 'આઝાદ હિંદ રેડિયો'ની સ્થાપના કરી હતી.

આઝાદ હિંદ ફોજનું નવનિર્માણ

અંગ્રેજો વિરુદ્ધ લડાઈ માટે શ્રી રાસબિહારી બોઝે જાપાનની સહાયથી જાપાનના ટોકિયોમાં જૂન 1942માં 'આઝાદ હિંદ ફોજ'ની રચના કરી હતી.

- 7 જુલાઈ, 1943ના રોજ શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે તેની કમાન સંભાળી હતી.
- અને આઝાદ હિંદ ફોજનું નવનિર્માણ કરીને તેમણે નહેરુ બ્રિગેડ, આઝાદ બ્રિગેડ, સુભાષ બ્રિગેડ અને ગાંધી બ્રિગેડની રચના કરી હતી.
- આ ઉપરાંત આઝાદ હિંદ ફોજમાં મહિલાઓ માટે ઝાંસીની રાણી લક્ષ્મીબાઈ બ્રિગેડની પણ રચના કરી હતી. જેનું નેતૃત્વ તેમણે શ્રીમતી લક્ષ્મી સહેગલને સોંપ્યું હતું.
- શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે 5 જુલાઈ, 1943ના રોજ સિંગાપોરથી આઝાદ હિંદ ફોજને 'દિલ્હી ચલો'નો નારો આપ્યો હતો.

(ખાસ નોંધ : મહાત્મા ગાંધીજી દ્વારા 1940-41માં શરૂ કરવામાં આવેલો 'વ્યક્તિગત સત્યાગ્રહ' 'દિલ્હી ચલો ચળવળ' તરીકે પણ ઓળખાય છે. આથી, 'દિલ્હી ચલો'ના નારા સાથે શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝનું નામ જોડાયેલું છે. જ્યારે 'દિલ્હી ચલો ચળવળ' સાથે મહાત્મા ગાંધીજીનું નામ સંકળાયેલું છે.)

- શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે આઝાદ હિંદ ફોજનું વડુંમથક સિંગાપોરથી ખસેડીને મ્યાનમારના રંગૂન ખાતે તેની સ્થાપના કરી હતી.

નોંધ : આઝાદ હિંદ ફોજ અંગ્રેજીમાં "Indian National Army' (INA) તરીકે ઓળખાય છે.

આઝાદ હિંદ સરકાર

21 ઓક્ટોબર, 1943ના રોજ શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે સિંગાપોરમાં ભારતની પ્રથમ સ્વતંત્ર સરકારની રચના કરી હતી.

- આ સરકારને 'આઝાદ હિંદ સરકાર' નામ આપવામાં આવ્યું હતું.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- આ સરકારનું મુખ્યમથક **સિંગાપોર** ઉપરાંત મ્યાનમારના **રંગૂન** ખાતે પણ સ્થાપવામાં આવ્યું હતું.
- આ સરકારને **જર્મની, જાપાન, ઈટલી, ફિલિપાઈન્સ, કોરિયા, ચીન, મંચુરિયા, ક્રોએશિયા, થાઈલેન્ડ, બર્મા (મ્યાનમાર) અને આયરલેન્ડ** વગેરે દેશોએ માન્યતા આપી હતી.
- ભારત બહાર બ્રિટિશ શાસન વિરુદ્ધ લડાઈ લડવા માટે સ્થાપવામાં આવેલી આ સરકારને પોતાની બેંક હતી, પોતાનું ચલણ હતું, પોતાની ટપાલ ટિકિટ હતી, પોતાની ગુપ્તચર સેવા હતી.
- **શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ** આ સરકારના **રાષ્ટ્રપતિ**, **વડાપ્રધાન** અને **યુદ્ધમંત્રી** હતા.
- આ સરકારની સ્થાપના માટે શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ **જર્મની**થી **સબમરિન** દ્વારા દક્ષિણ એશિયા આવ્યા હતા. અને પછી ત્યાંથી **જાપાન** થઈને **સિંગાપોર** પહોંચ્યા હતા.
- શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે સ્થાપેલી આ સરકાર **'અર્જી-હુકૂમત-એ-આજાદ'** અથવા તો **'સ્વાધીન ભારતની અંતરિમ સરકાર'** તરીકે પણ ઓળખાય છે.
- શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે સ્થાપેલી આ 'આઝાદ હિંદ સરકાર' **અખંડ અને અવિભાજિત ભારતની દેશ બહાર બનેલી પ્રથમ સરકાર** હતી.

નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ દ્વારા આંદમાનમાં તિરંગાને સલામી

બીજા વિશ્વ યુદ્ધ દરમિયાન જાપાન અને નેતાજીની સંયુક્ત સેનાએ **આંદમાન-નિકોબાર ટાપુ** જીતી લીધા હતા.

- આ પ્રસંગે **શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે 30 ડિસેમ્બર, 1943**ના રોજ **આંદમાન નિકોબાર** ટાપુના **પોર્ટબ્લેર** ખાતે પહેલી વખત તિરંગો લહેરાવીને તેને સલામી આપી હતી.
- અને આંદમાન નિકોબારને બ્રિટિશ શાસનથી મુક્ત જાહેર કર્યો હતો.
- આમ, બ્રિટિશ શાસનમાંથી મુક્ત થનાર ભારતનો પ્રથમ પ્રદેશ **આંદમાન નિકોબાર** જ હતો.
- શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે **આંદમાન દ્વીપ**નું નામ બદલીને **'શહીદ દ્વીપ'** અને **નિકોબાર દ્વીપ**નું નામ બદલીને **'સ્વરાજ દ્વીપ'** રાખ્યું હતું. અને તેમણે INAના જનરલ **શ્રી એ. ડી. લોગનાથન**ને તેના શાસક નિયુક્ત કર્યા હતા.

મહાત્મા ગાંધીજીને રાષ્ટ્રપિતાનું બિરુદ

મહાત્મા ગાંધીજીને **'રાષ્ટ્રપિતા'**નું બિરુદ **શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે** જ આપ્યું હતું.

- આ માટે **6 જુલાઈ, 1944**ના રોજ **રંગૂનથી આઝાદ હિન્દ રેડિયો** પર પોતાના ભાષણમાં તેમણે કહ્યું હતું કે, "ભારતની આઝાદીના આ પવિત્ર યુદ્ધમાં **ભારતના 'રાષ્ટ્રપિતા'**ના ચરણોમાં વંદન. દેશની આઝાદી માટે આપના આશીર્વાદ જોઈએ છે."

નેતાજીનું નિધન

શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ 18 ઓગસ્ટ, 1945ના રોજ શ્રી હબીબ ઉર રહેમાન સાથે ટોકિયો જવા નીકળ્યા હતા. પરંતુ તાઈવાન પાસેના ફોર્મોસા ટાપુ પર તેમના વિમાનને આગ લાગતા રહસ્યમય સંજોગોમાં તેમનું મૃત્યુ થયું હતું.

નોંધ : (1) શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે આપેલો 'જય હિન્દ'નો નારો ભારતનો 'રાષ્ટ્રીય નારો' બની ગયો છે.

(2) 'તુમ મુઝે ખૂન દો, મૈં તુમ્હે આઝાદી દૂંગા'નો નારો પણ શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝે જ આપ્યો હતો.

ઈન્ડિયા ગેટ પર નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝની પ્રતિમા

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ જાન્યુઆરી 2022માં નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝના જન્મદિવસ નિમિત્તે નવી દિલ્હીમાં ઈન્ડિયા ગેટ ખાતે નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝની હોલોગ્રામ પ્રતિમાનું અનાવરણ કર્યુ હતું.

- ત્યારબાદ વર્ષ 2022ના અંત સુધીમાં આ હોલોગ્રામ પ્રતિમાની જગ્યાએ ગ્રેનાઈટની પ્રતિમા મૂકી હતી.
- આ ગ્રેનાઈટ પ્રતિમા નેતાજીના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં અપાર યોગદાનને યોગ્ય શ્રદ્ધાંજલી છે અને તે દેશની તેમના પ્રત્યેના ઋણનું પ્રતિક છે.
- મુખ્ય શિલ્પકાર એવા શ્રી અરુણ યોગીરાજ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ 28 ફૂટ ઊંચી પ્રતિમા મોનોલિથિક ગ્રેનાઈટ પથ્થરમાંથી કોતરેલી છે. આ ગ્રેનાઈટની પ્રતિમાનું વજન 65 મેટ્રિક ટન છે.
- નોંધનીય છે કે વર્ષ 2024 માં નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝની 127મી જન્મ જયંતિ છે.

प्राण प्रतिष्ठा

ભગવાન શ્રી રામના પ્રાણ પ્રતિષ્ઠાની પાવન
અને ગૌરવશાળી ક્ષણે આપ સર્વે વિદ્યાર્થી મિત્રોને
હાર્દિક મંગલકામનાઓ

શ્રી રામ મંદિરમાં ભગવાન શ્રી રામ મૂર્તિની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા

22 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ અયોધ્યાના ભવ્ય શ્રી રામ મંદિરમાં ભગાવન શ્રી રામની મૂર્તિની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી હતી.

- ભગવાન શ્રી રામની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા નિમિત્તે સમગ્ર દેશ રામમય બની ગયો હતો.
- સમગ્ર ભારતભરમાં ભગવાન શ્રી રામની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠાની ભવ્ય ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.

84 સેકન્ડના મુહૂર્તમાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા

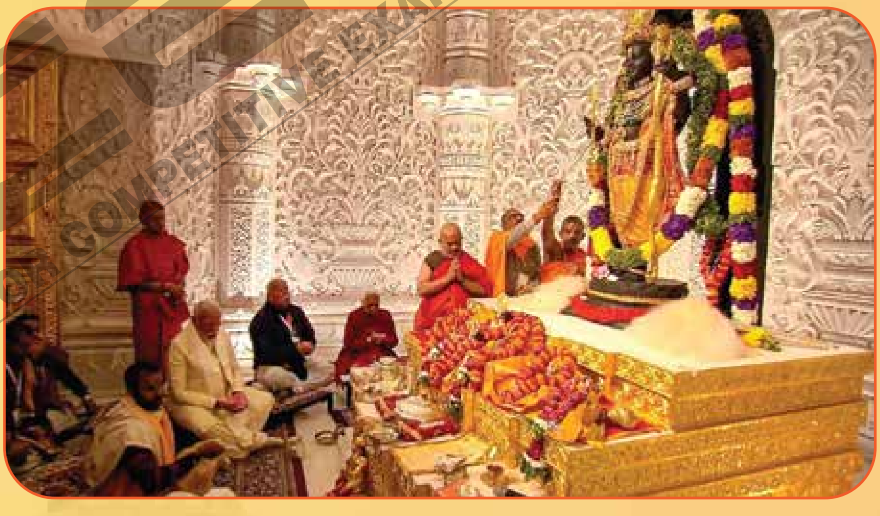

22 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ બપોરે 12:29:08 થી 12:30:32 વચ્ચેની 84 સેકન્ડના અત્યંત શુભ મુહૂર્તમાં સુવર્ણ સિહાસન પર બિરાજેલા બાળસ્વરૂપ શ્રી રામલલ્લાના વિગ્રહમાં મંત્રોચ્ચારથી પ્રાણનું સ્થિરીકરણ કરાયું હતું.

- આ સુવર્ણ તકે યજમાન અનિલ મિશ્ર અને પેજાવર મઠના સ્વામી વિશ્વ પ્રસન્ન તીર્થે એકસાથે અંદાજે 2 ફૂટ લાંબી સોનાની છડીને ભગવાનના હૃદયસ્થળ પાસે રાખી હતી.
- આચાર્ય શ્રી સુનીલ દીક્ષિતની સાથે આચાર્યોની ટૂકડી બીજમંત્રોનો સસ્વર પાઠ કરી રહી હતી. ત્યારબાદ ઋષ્યાદિ ન્યાસનો પાઠ કરવામાં આવ્યો હતો. ન્યાસપાઠની સાથે પ્રાણનું સ્થિરીકરણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- પ્રાણના સ્થિરીકરણ પછી વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ પ્રભુનું ષોડશોપચાર પૂજન કરી ભોગ ધરાવ્યો હતો.
- પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા દરમિયાન શ્રી રામમંદિરના ગર્ભગૃહમાં વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની સાથે RSSના વડા શ્રી મોહન ભાગવત, ઉત્તરપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી શ્રી યોગી આદિત્યનાથ અને ઉત્તરપ્રદેશના રાજ્યપાલ શ્રીમતી આનંદીબેન પટેલ ઉપસ્થિત હતા.

અયોધ્યામાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા સમારોહની સાથે સાથે....

અયોધ્યામાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા દરમિયાન વિવિધ મહેમાનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

- પ્રાણપ્રતિષ્ઠામાં આવેલા મહેમાનોને ધાતુનો દીવો, તુલસીમાળા અને રામનામવાળો ખેસ ભેટ અપાયા હતા.
- સોનુ નિગમ અને શંકર મહાદેવન જેવા ગાયકોએ ભજનો પ્રસ્તુત કર્યા હતા.
- ભારતભરમાં ગ્રામ્યથી લઈને મોટા શહેરોમાં ધામધામથી શોભાયાત્રાઓ નિકળી હતી.
- સમગ્ર દેશમાં દિપાવલી જેવો માહોલ થયો હતો.
- અયોધ્યા રામ મંદિરમાં રામલલાની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા પહેલા વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અગિયાર દિવસનું અનુષ્ઠાન કર્યુ હતું. આ દરમિયાન વડાપ્રધાનશ્રીએ યમ નિયમોનું પાલન કર્યુ હતું.
- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 11 દિવસના વ્રત અનુષ્ઠાન દરમિયાન પ્રભુ શ્રીરામના ચરણ જ્યાં પડ્યા હતા તે તમામ સ્થાનનો ચરણ સ્પર્શ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો.
- જેમ કે રામેશ્વરમ, ધનુષકોડી, નાસીક વગેરે સ્થળોએ.
- મોટાભાગના રાજ્યમાં અડધા દિવસની રજા રહી હતી.
- અયોધ્યા 22 જાન્યુઆરીની સાંજે 10 લાખ દીપ પ્રાગટ્ય સાથે ઝગમગી ઉઠ્યું હતું.
- પ્રાણપ્રતિષ્ઠા બાદ વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ રાષ્ટ્રને સંબોધન કર્યુ હતું.

ICE COMPETITIVE EXAMS

ભગવાન શ્રી રામની મૂર્તિ

અયોધ્યા શ્રીરામ મંદિરમાં ભગવાન શ્રી રામની મૂર્તિ બાળપણના સમયની એટલે કે ભગવાન શ્રી રામને પાંચ વર્ષના બાળકના સ્વરૂપમાં દર્શાવ્યા છે.

- શ્યામ વર્ણની આ મૂર્તિની કોતરણી અત્યંત સુંદર અને આકર્ષક છે.
- ભગવાન શ્રી રામલલાની આ સુંદર પ્રતિમા શિલ્પકાર શ્રી અરૂણ યોગીરાજ દ્વારા બનાવવામાં આવી છે.
- કર્ણાટકના રહેવાસી શ્રી અરૂણ યોગીરાજ વર્ષોથી મૂર્તિઓ બનાવી રહ્યા છે.
- આ મૂર્તિમાં ભગવાન શ્રી રામના મસ્તક પાસે સૂર્ય, સ્વસ્તિક, ઓમ, ગદા અને ચક્ર કોતરેલા છે.
- આ મૂર્તિમાં ભગવાન વિષ્ણુના 10 અવતાર પણ દર્શાવવામાં આવ્યા છે.
- આ ઉપરાંત જમણી બાજુ નીચેની તરફ શ્રી હનુમાન દાદા અને ડાબી તરફ ગરૂડની પ્રતિમા છે.
- ભગવાન શ્રી રામની આ પ્રતિમા અંદાજે 4.24 ફૂટ ઊંચી અને 3 ફૂટ પહોળી છે.
- આ મૂર્તિનું આશરે 200 કિગ્રા વજન છે.
- મૂર્તિ ઘાટા રંગના કાળા પથ્થરમાંથી બનાવવામાં આવી છે. આ પ્રતિમા એક જ પથ્થરમાંથી બનાવવામાં આવી છે.
- ભગવાનની આ મૂર્તિ વોટરપ્રૂફ છે એટલે કે આ મૂર્તિને પાણીથી કોઈ નુકસાન નહિ થાય.
- કાળા રંગથી બનેલી પ્રતિમાનું આયુષ્ય હજારો વર્ષ માનવામાં આવે છે કારણ કે કાળો પથ્થર વર્ષો સુધી સારી સ્થિતિમાં રહે છે.
- આ મૂર્તિમાં ભગવાન શ્રી રામના ડાબા હાથમાં ધનુષ્ય અને બાણ છે તથા જમણો હાથ આશિર્વાદની મુદ્રામાં છે.

પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા શું છે ?

હિન્દુ ધર્મ પરંપરામાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા એક પવિત્ર અનુષ્ઠાન છે, જે કોઈ મૂર્તિ કે પ્રતિમામાં તે દેવતા કે દેવીનું આહવાન કરીને તેને પવિત્ર બનાવવા માટે પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવે છે.

- પ્રાણ શબ્દનો અર્થ છે જીવન અને પ્રતિષ્ઠાનો અર્થ છે સ્થાપના.
- સરળ ભાષામાં કહીએ તો જ્યારે કોઈ મંદિરમાં દેવી અથવા દેવતાની મૂર્તિ સ્થાપિત કરવામાં આવે છે, ત્યારે મૂર્તિને જીવંત કરવાની વિધિને પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કહેવામાં આવે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

નોંધ : (1) શ્રી રામ મંદિરના ધ્વજ દંડનું નિર્માણ અમદાવાદમાં થયું છે. અમદાવાદની ગોતા વિસ્તારમાં આવેલ એક ફેક્ટરીમાં શ્રી રામ મંદિર માટે 7 ધ્વજ દંડ તૈયાર થયા છે.

(2) જેમાં મુખ્ય ધ્વજ દંડ 5500 કિલો વજનનો અને 44 ફૂટ ઊંચો ધ્વજ દંડ છે.

(3) વડોદરામાંથી એક ભક્તએ 1100 કિલોનો એક દીવો પણ બનાવડાવ્યો હતો.

(4) આ ઉપરાંત વડોદરામાંથી 108 ફૂટ લાંબી અગરબત્તી પણ મોકલવામાં આવી હતી.

(5) ઉત્તરપ્રદેશના અલીગઢમાંથી એક તાળુ બનાવનાર દ્વારા 10 ફૂટ ઊંચાઈ સાથે 400 કિલો વજનનું તાળુ અને ચાવી તૈયાર કરવામાં આવી હતી.

અયોધ્યા જમીન વિવાદ અંગેનો ઐતિહાસિક ચૂકાદો-2019

9 નવેમ્બર, 2019ના રોજ 5 જજોની બંધારણીય બેન્ચ દ્વારા રામ જન્મભૂમિ–બાબરી મસ્જિદ કેસમાં અંતિમ ચૂકાદો આપવામાં આવ્યો હતો.

- આ સાથે જ ભારતમાં લગભગ 500 વર્ષથી ચાલી રહેલા વિવાદ અને આશરે 134 વર્ષથી ચાલી રહેલા કાયદાકીય વિવાદનો સુખદ અંત આવ્યો હતો.

શું હતો ઐતિહાસિક અંતિમ ચૂકાદો ?

પાંચ જજોની સર્વસંમતિથી આપવામાં આવેલા 1045 પાનાના આ ચૂકાદામાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, વિવાદિત સ્થળે 'રામમંદિર' બનવું જોઈએ અને અયોધ્યામાં અગ્રણી સ્થળે મુસ્લિમ પક્ષને મસ્જિદ નિર્માણ માટે પાંચ એકર જમીનનું વળતર આપવું આવશ્યક છે. આ પાંચ એકર જમીન કેન્દ્રીય સુન્ની વકફ બોર્ડને આપવામાં આવશે.

- ચૂકાદા સમયે સુપ્રીમ કોર્ટે આદેશ કર્યો હતો કે ત્રણ મહિનાની અંદર મંદિર નિર્માણ માટેની યોજના કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા તૈયાર કરવી તથા આ માટે કેન્દ્ર સરકાર અંતર્ગત એક ટ્રસ્ટ બનાવવામાં આવે.
- સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા 2.77 એકરની વિવાદીત જમીન ભગવાન રામલલા માટે આપવામાં આવી હતી.
- આ અંતિમ ચૂકાદામાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા અલાહાબાદ હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ ચુકાદાને સંપૂર્ણ રીતે બદલવામાં આવ્યો હતો.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- આ ચૂકાદા માટે સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા ભારતીય પુરાતત્ત્વ સર્વેક્ષણ (ASI-Archaeological Survey of India) દ્વારા આપવામાં આવેલ અહેવાલને માન્ય રાખવામાં આવ્યો હતો.
- મંદિરના નિર્માણ તથા નિયમન માટે એક ટ્રસ્ટ બનાવવામાં આવ્યું હતું.

ASIનો અહેવાલ

વર્ષ 2003માં અલાહાબાદ હાઈકોર્ટના આદેશને અનુસરીને ASI દ્વારા રામ જન્મભૂમિ/બાબરી મસ્જિદના સ્થળનું ઉત્ખનન અને પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું. જેના પરથી આ અહેવાલ બનાવવામાં આવ્યો હતો.

- ASIના અહેવાલના મુખ્ય અવલોકનો નીચે મુજબ છે :
  (i) આ અહેવાલ મુજબ, મસ્જિદનું નિર્માણ 12મી સદીના હિન્દુ ધર્મના કોઈ પૂર્વ હયાત બાંધકામ પર થયેલું છે.
  (ii) 1992ના બાબરી મસ્જિદના ધ્વંશ દરમિયાન ત્રણ શિલાલેખો મળેલા છે, જે પૈકી 'વિષ્ણુ–હરી' શિલાલેખ મહત્ત્વનો છે. આ શિલાલેખ મુજબ 'વિષ્ણુ કે જેણે બલી અને અન્ય દશ માથાના વ્યક્તિને હણ્યો' તેને આ મંદિર અર્પિત છે. (ભગવાન શ્રી રામ એ ભગવાન વિષ્ણુનો એક અવતાર છે તે વાત સ્પષ્ટ છે.)
  (iii) આ ઉપરાંત આ સ્થળેથી ટેરાકોટાની મૂર્તિઓ, માણસ તથા પશુ મૂર્તિઓ, એક 50 × 50 મીટરનું પ્લેટફોર્મ તથા ગુંબજની નીચેના ભાગમાંથી હિન્દુ ધર્મનું સૂચન કરતા સ્તંભો મળી આવેલ છે.

નોંધ : (1) ઈ.સ.1862-63માં શ્રી એ.ઈ.કનિંઘહમ દ્વારા અયોધ્યામાં સૌપ્રથમ સર્વેક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું. શ્રી કનિંઘહમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ બૌદ્ધ સ્થળો વિશે માહિતી મેળવવાનો હતો.
(2) શ્રી કનિંઘહમે વાત માની હતી કે વર્તમાન અયોધ્યા એ રામાયણ કાળનું જ અયોધ્યા છે.

કઈ બેન્ચ દ્વારા આ ચૂકાદો આપવામાં આવ્યો હતો ?

આ વિવાદના ઉકેલ માટે સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા જાન્યુઆરી, 2019માં સુપ્રીમ કોર્ટના ચીફ જસ્ટિસ શ્રી રંજન ગોગઈની અધ્યક્ષતામાં પાંચ જજોની બંધારણીય બેન્ચની રચના કરવામાં આવી હતી.

- આ બેન્ચના પાંચ સભ્યોના નામ આ પ્રમાણે છે :
  (1) ચીફ જસ્ટિસ રંજન ગોગોઈ (અધ્યક્ષ), (2) જસ્ટિસ એસ.એ બોબડે, (3) જસ્ટિસ ડી.વાય. ચંદ્રચૂડ, (4) જસ્ટિસ અશોક ભૂષણ, (5) જસ્ટિસ એસ.એ. નઝીર
- ઉપરોક્ત બેન્ચ દ્વારા આ કેસની સુનાવણી 6 ઓગસ્ટ, 2019થી 16 ઓક્ટોબર, 2019 એમ સતત 40 દિવસ સુધી હાથ ધરવામાં આવી હતી.

આ વિવાદમાં કયા-કયા પક્ષો સમાવિષ્ટ હતા ?

(1) રામ જન્મભૂમિ ન્યાસ, (2) નિર્મોહી અખાડા, (3) સુન્ની વકફ બોર્ડ

(4) શિયા વકફ બોર્ડ, (5) રામ લલ્લા વિરાજમાન

(6) આ ઉપરાંત અન્ય પક્ષોમાં હિન્દુ મહાસભા, RSS, વિશ્વ હિન્દુ પરિષદ વગેરેનો સમાવેશ થયો હતો.

શ્રી રામ મંદિરનો શિલાન્યાસ-ભૂમિપૂજન

5 ઓગસ્ટ, 2020ના રોજ ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અયોધ્યા ખાતે શ્રી રામ મંદિરનો શિલાન્યાસ કરાવ્યો હતો.

- શ્રી રામ મંદિરના ભૂમિપૂજન અંતર્ગત વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ચાંદીની 9 ઈંટો તથા 1989માં દેશભરમાંથી આવેલી 2.75 લાખ જેટલી ઈંટોમાંથી 9 ઈંટોની પૂજા કરી હતી.
- આ પૂજનમાં 2000 પવિત્ર સ્થળોની માટી અને 100 પવિત્ર નદીઓના જળનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

નોંધ : આ ભૂમિપૂજનની સાથે શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી શ્રી રામ જન્મભૂમિ જનારા ભારતના પ્રથમ વડાપ્રધાન બન્યા હતા.

શ્રી રામ મંદિર વિશે

શ્રી રામ જન્મભૂમિ અયોધ્યામાં 2.7 એકર જમીનમાં ભગવાન શ્રી રામના દિવ્ય અને ભવ્ય મંદિરનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.

- આ મંદિર ત્રણ માળનું છે. જેમાં દરેક ફ્લોરની ઊંચાઈ 20 ફૂટ છે.
- 3 માળના આ મંદિરની લંબાઈ 360 ફૂટ અને પહોળાઈ 235 ફૂટ છે.
- તેની ઊંચાઈ 161 ફૂટ છે. જોકે, આ અગાઉ આ મંદિરની ઊંચાઈ 141 ફૂટ નક્કી કરવામાં આવી હતી. જે વધારીને 161 ફૂટ કરવામાં આવી હતી.
- આ મંદિરમાં કુલ 392 જેટલા સ્તંભ અને 44 જેટલા દરવાજા છે.
- મંદિરના સ્તંભો અને દિવાલો પર દેવી–દેવતાઓના ચિત્રો અંકિત કરવામાં આવ્યા છે.
- આ મંદિર નિર્માણ માટે રાજસ્થાનના બંશી પર્વતના પથ્થરનો ઉપયોગ થયો હતો. આ ઉપરાંત રાજસ્થાનના માર્બલનો પણ ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

- શાલિગ્રામ પથ્થર નેપાળથી આવ્યો હતો. તથા કર્ણાટકના કકરલાથી એક વિશાળ શિલા અયોધ્યામાં મોકલવામાં આવી હતી. તથા મહારાષ્ટ્રમાંથી સાગનું લાકડું મગાવવામાં આવ્યું હતું.

મંદિરની શૈલી

ભારતમાં મંદિર સ્થાપત્યની સૌથી વધુ પ્રચલિત ત્રણ શૈલીઓ છે :

(1) નાગર (2) દ્રવિડ અને (3) વેસર

- જેમાંથી અયોધ્યા ખાતેના શ્રી રામ મંદિરનું નિર્માણ નાગર શૈલીમાં થયું છે.
- આ શૈલી ઉત્તર ભારતમાં પ્રચલિત છે.
- આ શૈલીમાં મંદિરનું ગર્ભગૃહ અષ્ટકોણીય આકારમાં હોય છે.
- અને મંદિરનો પરિઘ વર્તુળાકાર હોય છે.
- ગુજરાતનું પ્રસિદ્ધ સોમનાથ મંદિર પણ નાગર શૈલીમાં જ બનેલું છે.

મંદિરની ડિઝાઈન

આ મંદિરની ડિઝાઈન ગુજરાતના અમદાવાદના પ્રસિદ્ધ સોમપુરા પરિવાર દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવી છે.

- આ મંદિરની ડિઝાઈન તૈયાર કરવાની કામગીરીનો પ્રારંભ 1989માં સૌપ્રથમ શ્રી ચંદ્રકાન્ત સોમપુરાએ કર્યો હતો.
- ત્યારબાદ તેમના પુત્રો શ્રી નિખિલ સોમપુરા અને શ્રી આશીષ સોમપુરાએ આ મંદિરની ડિઝાઈનમાં મદદ કરી હતી.
- અમદાવાદના પ્રસિદ્ધ સોમપુરા દ્વારા વિશ્વ પ્રસિદ્ધ 131થી વધુ મંદિરોની ડિઝાઈન તૈયાર કરવામાં આવી છે.
- ગુજરાતમાં પ્રસિદ્ધ સોમનાથ મંદિરની ડિઝાઈન પણ શ્રી ચંદ્રકાન્ત સોમપુરાના પિતાશ્રી પ્રભાશંકર સોમપુરાએ જ તૈયાર કરી હતી.

શ્રી રામ જન્મભૂમિ તીર્થ ક્ષેત્ર ટ્રસ્ટ

અયોધ્યામાં નિર્માણ પામેલા ભગવાન શ્રી રામના મંદિરના નિર્માણની જવાબદારી શ્રી રામ જન્મભૂમિ તીર્થ ક્ષેત્ર ટ્રસ્ટને સોંપવામાં આવી હતી.

- આ ટ્રસ્ટનું વડું મથક દિલ્હી ખાતે આવેલું છે.
- આ ટ્રસ્ટમાં 15 સભ્યોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.

- જેમાંથી આ ટ્રસ્ટના પ્રથમ અધ્યક્ષ તરીકે મહંત નૃત્ય ગોપાલ દાસજી મહારાજની પસંદગી કરવામાં આવી હતી.

નોંધ : (1) અયોધ્યા સરયૂ નદીના કિનારે સ્થિત છે.

(2) અયોધ્યામાં ભગવાન શ્રી રામ મંદિર ઉપરાંત હનુમાન ગઢી, રામકોટ, તુલસી સ્મારક ભવન વગેરે જેવા સ્થળો પ્રસિદ્ધ છે.

(3) મંદિર નિર્માણમાં કન્સ્ટ્રક્શન કંપની 'લાર્સન એન્ડ ટુબ્રો (L&T), પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ કંપની તરીકે TCEL અને ડિઝાઈન સલાહકાર તરીકે IIT ચેન્નાઈ, IIT બોમ્બે, IIT ગુવાહાટી, CBRI રૂરકી, SVNIT સુરત, NGRI હૈદરાબાદનો પણ મુખ્ય ફાળો રહ્યો છે.

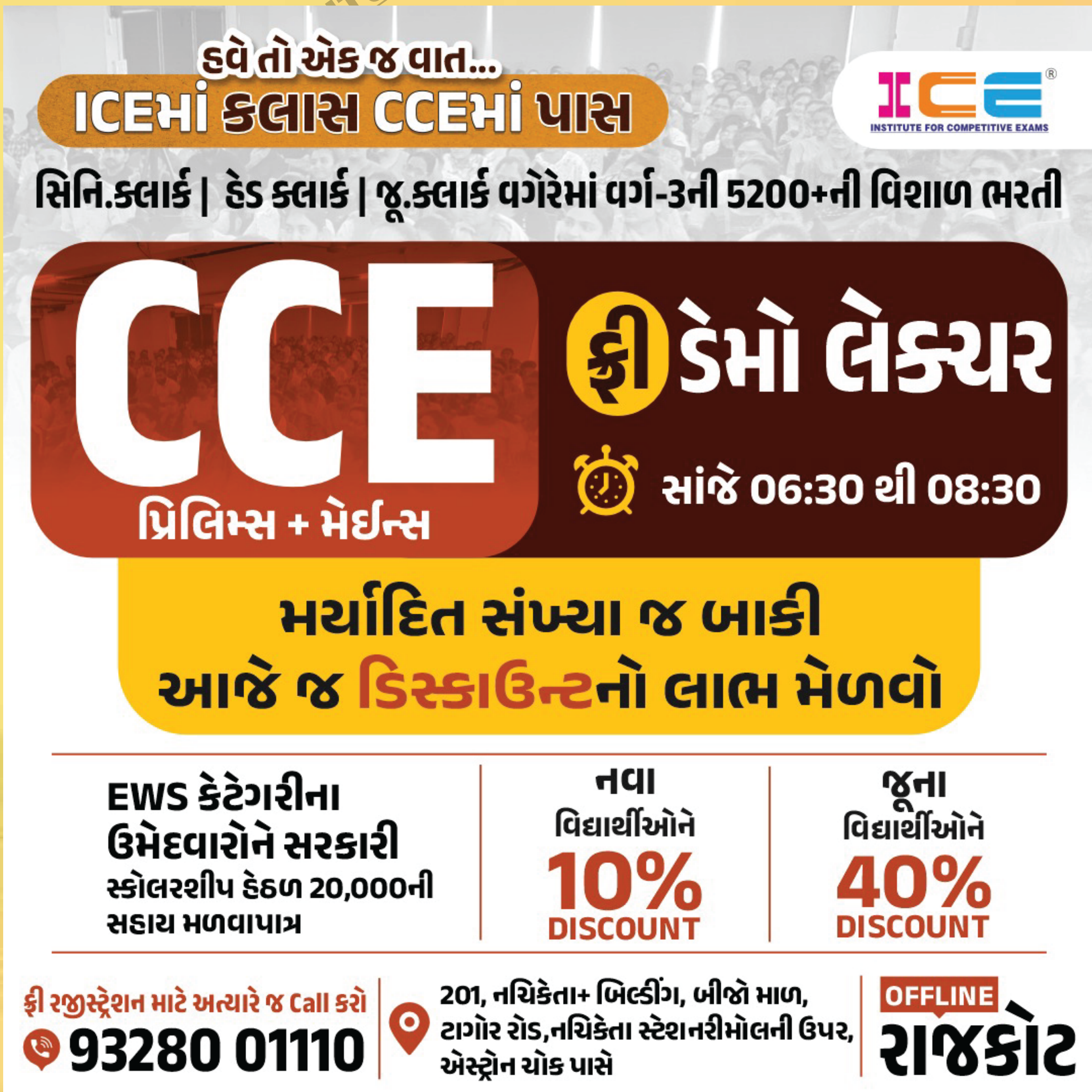

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. ભારતમાં દર વર્ષે 23 જાન્યુઆરીની કયા દિવસ તરીકે ઉજવણી કરવામાં આવે છે ?

(A) રાષ્ટ્રીય રક્તદાન દિન (B) પરાક્રમ દિવસ

(C) રાષ્ટ્રીય પ્રેમ દિન (D) આઝાદ હિંદ ફોઝ દિન **(B)**

2. ભારતમાં કયા મહાન વ્યક્તિના જન્મદિનને 'પરાક્રમ દિવસ' તરીકે ઉજવવામાં આવે છે ?

(A) શ્રી મહાત્મા ગાંધીજી (B) શ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

(C) શ્રી રાસબિહારી બોઝ (D) શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ **(D)**

3. શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝનો જન્મ ક્યારે અને કયાં થયો હતો ?

(A) 23 જાન્યુઆરી, 1887, કટક (B) 23 જાન્યુઆરી, 1897, કટક

(C) 23 જાન્યુઆરી, 1887, કોલકાતા (D) 23 જાન્યુઆરી, 1897, કોલકાતા **(B)**

4. અયોધ્યામાં નિર્માણ પામેલા ભગવાન શ્રી રામ મંદિરમાં સ્થાપિત ભગવાન શ્રી રામની મૂર્તિ વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. ભગવાન શ્રી રામની આ મૂર્તિ પાંચ વર્ષના બાળકના સ્વરૂપમાં છે.
2. આ મૂર્તિ શિલ્પકાર શ્રી અરૂણ યોગીરાજ દ્વારા બનાવવામાં આવી છે.
3. આ મૂર્તિમાં ભગવાન વિષ્ણુના દસ અવતાર પણ દર્શાવવામાં આવ્યા છે.
4. આ મૂર્તિની ઊંચાઈ 4.24 ફૂટ, લંબાઈ 3 ફૂટ અને વજન 200 કિગ્રા છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) માત્ર 1, 3 અને 4 (B) માત્ર 1, 2 અને 4

(C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) 1, 2, 3 અને 4 **(D)**

5. નવેમ્બર, 2019માં અયોધ્યા વિવાદ મુદ્દે સુપ્રીમ કોર્ટના અંતિમ નિર્ણય મુજબ ભગવાન રામલલાના મંદિર માટે કેટલી જમીન આપવામાં આવી હતી ?

(A) 2.77 ચોરસ મીટર (B) 2.77 ચોરસ કિ.મી.

(C) 2.77 હેક્ટર (D) 2.77 એકર **(D)**

ICE® INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

6. અયોધ્યામાં નિર્માણ પામેલું ભગવાન શ્રી રામનું મંદિર કેટલા માળનું છે ?

(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 **(B)**

7. અયોધ્યામાં નિર્માણ પામેલ શ્રી રામ મંદિરની ઊંચાઈ કેટલા ફૂટ છે ?

(A) 141 (B) 151 (C) 161 (D) 171 **(C)**

8. અયોધ્યામાં કઈ સ્થાપત્ય શૈલીમાં ભગવાન શ્રી રામજીના ભવ્ય મંદિરનું નિર્માણ થયું છે ?

(A) નાગર (B) દ્રવિડ (C) વેસર (D) પાશ્ચાત્ય **(A)**

9. અયોધ્યામાં નવનિર્મિત શ્રી રામ મંદિરની ડિઝાઈન કોના દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવી છે ?

(A) રણપુરા પરિવાર (B) શ્રી રામ સુથાર

(C) સોમપુરા પરિવાર (D) શ્રી રામ નાયક **(C)**

10. અયોધ્યામાં નિર્માણ પામેલા શ્રી રામ મંદિરની ડિઝાઈન બનાવવાનો પ્રારંભ કોણે કર્યો હતો ?

(A) શ્રી પ્રભાશંકર સોમપુરા (B) શ્રી ચંદ્રકાન્ત સોમપુરા

(C) શ્રી ચંદ્રશેખર સોમપુરા (D) શ્રી લાભશંકર સોમપુરા **(B)**

11. અયોધ્યામાં નિર્માણ પામેલા શ્રી રામ મંદિરની જવાબદારી કોને સોંપવામાં આવી હતી ?

(A) શ્રી રામ જન્મભૂમિ ટ્રસ્ટ (B) શ્રી રામ જન્મભૂમિ અયોધ્યા ટ્રસ્ટ

(C) શ્રી રામ જન્મ ભૂમિ તીર્થ ક્ષેત્ર ટ્રસ્ટ (D) શ્રી રામ મંદિર તીર્થ ક્ષેત્ર ટ્રસ્ટ **(C)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

દિવસ મહિમા : 24 જાન્યુઆરી, (1) વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ (2) રાષ્ટ્રીય બાલિકા દિવસ

વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ

સમગ્ર વિશ્વમાં 24 જાન્યુઆરીના રોજ 'વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

- આ દિવસની ઉજવણીનો પ્રારંભ વર્ષ 2019થી થયો છે.
- આ અંતર્ગત 24 જાન્યુઆરી, 2019ના રોજ 'પ્રથમ વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ' અથવા તો 'પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.
- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા 3 ડિસેમ્બર, 2018ના રોજ આ દિવસની ઉજવણીનો પ્રસ્તાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.
- 'વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ'ની ઉજવણી માટેનો આ પ્રસ્તાવ નાઈજીરિયા સહિત 58 દેશોએ તૈયાર કર્યો હતો.
- આ દિવસની ઉજવણીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિશ્વ શાંતિ તથા વિશ્વના વિકાસમાં શિક્ષણની ભૂમિકાને ઉજાગર કરવાનો છે.

નોંધ : 'વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ' 24 જાન્યુઆરીના રોજ ઉજવવામાં આવે છે, જ્યારે ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ' 11 નવેમ્બરના રોજ ઉજવાય છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

હોંગકોંગને પાછળ છોડીને ભારત વિશ્વનું ચોથું સૌથી મોટું સ્ટોક માર્કેટ બન્યું

ભારતના ઈક્વિટી માર્કેટ કેપિટલાઈઝેશને પ્રથમ વખત હોંગકોંગને પાછળ છોડ્યું છે.

- હોંગકોંગને પાછળ છોડીને ભારત વિશ્વનું ચોથું સૌથી મોટું સ્ટોક માર્કેટ બન્યું છે.

- 23 જાન્યુઆરીના રોજ ભારતીય સ્ટોક એક્સચેન્જો પર સૂચિબદ્ધ કંપનીઓનું કુલ મૂલ્ય 4.33 ટ્રિલિયન ડોલર સુધી પહોંચ્યું હતું.
- તે હોંગકોંગના 4.29 ટ્રિલિયન ડોલર માર્કેટ કેપિટલાઈઝેશનને વટાવી ગયું હતું.
- હવે માત્ર અમેરિકા, ચીન અને જાપાન પાસે જ મોટા ઈક્વિટી બજારો છે.
- આ સિદ્ધિ ભારતના શેરબજારના ઝડપી વિસ્તરણને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

ભારત-કિર્ગિસ્તાનની સંયુક્ત સૈન્ય કવાયત 'ખંજર'ની 11મી આવૃત્તિ

ભારત–કિર્ગિસ્તાન સંયુક્ત સૈન્ય કવાયત 'ખંજર'ની 11મી આવૃત્તિ 22 જાન્યુઆરીના રોજ શરૂ થઈ હતી.

- બે સપ્તાહ સુધી ચાલેલી આ કવાયતનો ઉદ્દેશ્ય સંરક્ષણ સહયોગને વેગ આપવા અને આતંકવાદ વિરોધી કામગીરી પર કુશળતાની આપ–લે કરવાનો છે.
- 'ખંજર' એ ભારત અને કિર્ગિસ્તાન વચ્ચેની સંયુક્ત લશ્કરી કવાયત છે, જે બંને દેશોમાં એકાંતરે હાથ ધરવામાં આવે છે.
- વર્તમાન આવૃત્તિ હિમાચલ પ્રદેશના બાકલોહમાં સ્પેશિયલ ફોર્સીસ ટ્રેનિંગ સ્કૂલમાં હાથ ધરવામાં આવી રહી છે.

- 11 દિવસની આ કવાયતમાં પર્વતીય વિસ્તારોમાં આતંકવાદ વિરોધી કામગીરી માટે કવાયત અને સિમ્યુલેશનનો સમાવેશ થાય છે.
- આ કવાયત સ્વદેશી લશ્કરી સાધનોની ક્ષમતાઓનું પ્રદર્શન કરવાની તક પણ પૂરી પાડે છે. એકંદરે તે ભારત–કિર્ગિસ્તાન સંરક્ષણ સહયોગને મજબૂત કરવા માંગે છે.
- ભારતીય ટૂકડીમાં વિશિષ્ટ પેરાશૂટ રેજિમેન્ટના 20 વિશેષ દળોના જવાનોનો સમાવેશ થાય છે.

નોંધ : (1) કિર્ગિસ્તાન મધ્ય એશિયામાં આવેલો લેન્ડલોક દેશ છે. જે તિયાનશાન અને પામિર પર્વતમાળાઓમાં આવેલો છે.

(2) તેની રાજધાની અને સૌથી મોટું શહેર બિશ્કેક છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ 2024

24 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝની જન્મજયંતિ નિમિત્તે વર્ષ 2024ના 'સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ'ની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

- વર્ષ 2024માં 'સંસ્થાકીય કેટેગરી'માં ઉત્તરપ્રદેશની 60 પેરાશૂટ ફિલ્ડ હોસ્પિટલને ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટમાં ઉત્કૃષ્ટ કાર્ય કરવા બદલ આ એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.
- વર્ષ 2024માં વ્યક્તિગત કેટેગરીમાં કોઈ એવોર્ડ એનાયત થયો નથી ફક્ત સંસ્થાકીય કેટેગરીમાં એવોર્ડ મળ્યો છે.

60 પેરાશૂટ ફિલ્ડ હોસ્પિટલ, ઉત્તરપ્રદેશ

60 પેરાશૂટ ફિલ્ડ હોસ્પિટલ, ઉત્તરપ્રદેશની સ્થાપના વર્ષ 1942માં કરવામાં આવી હતી.

- તે ભારતીય સશસ્ત્ર દળોની એકમાત્ર એરબોર્ન મેડિકલ સ્થાપના છે, જે વિવિધ વૈશ્વિક કટોકટીમાં તેની અસાધારણ સેવા માટે માન્ય છે.
- પ્રાથમિક મિશનમાં રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે, શાંતિ અને યુદ્ધ બંને સમયે આફતો દરમિયાન માનવતાવાદી સહાય અને આપત્તિ રાહત (HADR) કામગીરીનો સમાવેશ થાય છે.
- તેણે ઉત્તરાખંડ પૂર (2013), ઓપરેશન મૈત્રી (2015) હેઠળ નેપાળ ભૂકંપ અને ઈન્ડોનેશિયાની સુનામી દરમિયાન ઓપરેશન સમુદ્ર મૈત્રી (2018) દરમિયાન તબીબી સહાય પૂરી પાડી હતી.
- ફેબ્રુઆરી 2023માં તુર્કી અને સીરિયામાં 7.8 તીવ્રતાના ભૂકંપના પ્રતિભાવમાં, યુનિટે ઝડપથી 99-સભ્યોની ટીમ એકત્ર કરી અને 30 બેડની હોસ્પિટલ સ્થાપના માટે સંસાધન અવરોધો અને ભાષાના અવરોધોને દૂર કરીને તુર્કીમાં ભારતની અગ્રણી લેવલ–2 તબીબી સુવિધાની સ્થાપના કરી હતી.

સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ

ભારતમાં વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની પ્રેરણાથી વર્ષ 2019 થી આ એવોર્ડનો પ્રારંભ થયો છે.

- ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ અંગેની વિશિષ્ટ કામગીરી બદલ ભારતીય નાગરિક અથવા સંસ્થાને દર વર્ષે આ એવોર્ડ એનાયત થાય છે.
- ભારતમાં શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝની જન્મજયંતિ નિમિત્તે દર વર્ષે 23 જાન્યુઆરીના રોજ આ એવોર્ડ વિજેતાઓની જાહેરાત કરવામાં આવે છે.
- આ એવોર્ડ 'સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ' અથવા તો 'સુભાષચંદ્ર બોઝ આપત્તિ વ્યવસ્થાપન એવોર્ડ' તરીકે ઓળખાય છે.
- આ એવોર્ડ અંતર્ગત સંસ્થાઓની કેટેગરીમાં વિજેતા સંસ્થાને રૂ. 51 લાખ રોકડ ધનરાશી અને એક પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે.
- જ્યારે વ્યક્તિગત કેટેગરીમાં વિજેતા વ્યક્તિને રૂ. 5 લાખ રોકડા અને એક પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ વિજેતા

ક્રમ	વર્ષ	કેટેગરી	સંસ્થા/વ્યક્તિ
1	2019	સંસ્થા	– NDRFની 8મી બટાલિયન, ગાઝિયાબાદ
2	2020	સંસ્થા	– આપત્તિ નિવારણ અને સંચાલન કેન્દ્ર, ઉત્તરાખંડ
		વ્યક્તિગત	– શ્રી કુમાર મુન્નનસિંહ
3	2021	સંસ્થા	– સસ્ટેનેબલ એન્વાયરમેન્ટ એન્ડ ઈકોલોજીકલ ડેવલપમેન્ટ સોસાયટી (SEEDS)
		વ્યક્તિગત	– ડો. રાજેન્દ્રકુમાર ભંડારી
4	2022	સંસ્થા	– ગુજરાત ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ (GIDM)
		વ્યક્તિગત	– શ્રી વિનોદ શર્મા
5	2023	સંસ્થા	– ઓડિશા સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી (OSDMA)
			– લુંગલી ફાયર સ્ટેશન (LFS), મિઝોરમ
6	2024	સંસ્થા	– 60 પેરાશૂટ ફિલ્ડ હોસ્પિટલ, ઉત્તરપ્રદેશ

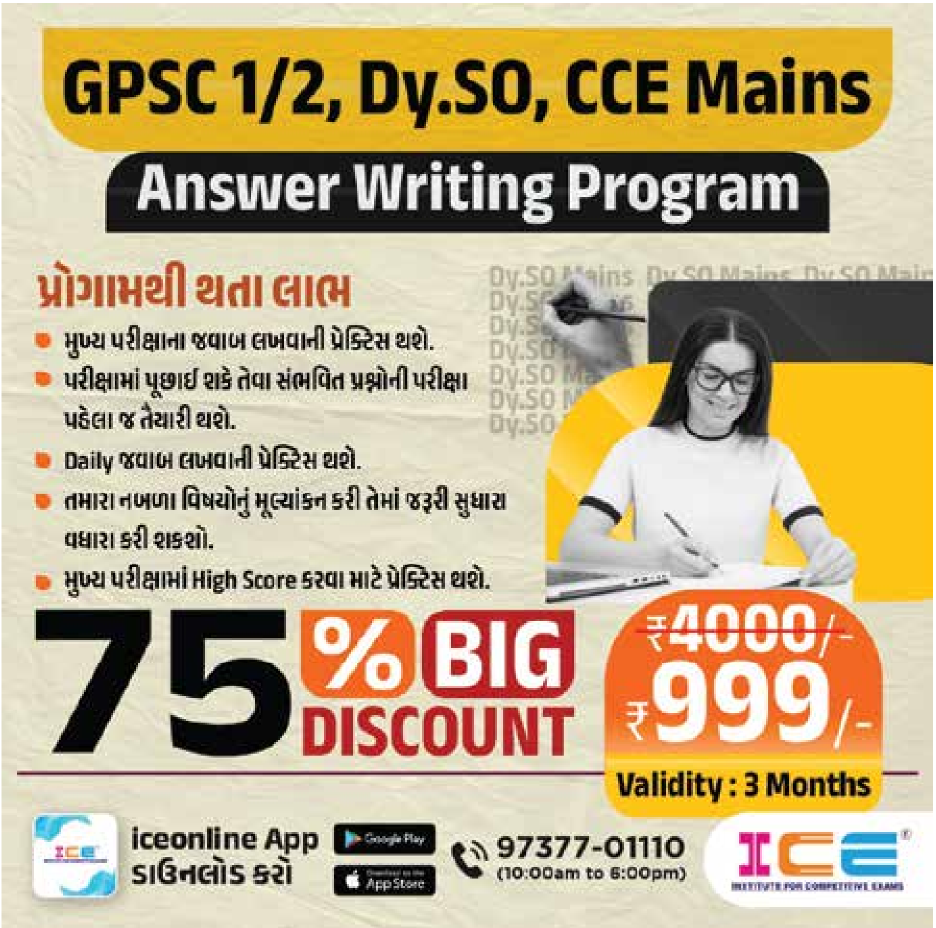

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. 'વિશ્વ શિક્ષણ દિવસ' અથવા તો 'આંતરરાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 22 જાન્યુઆરી (B) 23 જાન્યુઆરી (C) 24 જાન્યુઆરી (D) 25 જાન્યુઆરી (C)

2. ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 11 જાન્યુઆરી (B) 11 જુલાઈ (C) 11 નવેમ્બર (D) 11 ડિસેમ્બર (C)

3. ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય બાલિકા દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 24 જાન્યુઆરી (B) 11 ઓક્ટોબર (C) 11 જાન્યુઆરી (D) 11 ડિસેમ્બર (A)

4. વિશ્વ બાલિકા દિવસ (World Girl Child Day) તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 24 જાન્યુઆરી (B) 11 ઓક્ટોબર (C) 11 નવેમ્બર (D) 11 ડિસેમ્બર (B)

5. તાજેતરમાં હોંગકોંગને પાછળ છોડીને ______ વિશ્વનું ચોથું સૌથી મોટું સ્ટોક માર્કેટ બન્યું હતું.

(A) રશિયા (B) ઈટાલી (C) ભારત (D) ઓસ્ટ્રેલિયા (C)

6. તાજેતરમાં ભારત અને કયા દેશ વચ્ચે 'ખંજર' કવાયતની 11મી આવૃત્તિ યોજાઈ હતી ?

(A) કિર્ગિસ્તાન (B) ઈન્ડોનેશિયા (C) જાપાન (D) કઝાકિસ્તાન (A)

7. વર્ષ 2024માં 'સુભાષચંદ્ર બોઝ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એવોર્ડ'ની સંસ્થા કેટેગરીમાં કોને આ એવોર્ડ એનાયત થયો છે ?

(A) મુંબઈ ફાયર સ્ટેશન (MFS), મહારાષ્ટ્ર (B) 60 પેરાશૂટ ફિલ્ડ હોસ્પિટલ, ઉત્તરપ્રદેશ

(C) (A) અને (B) બંનેને (D) (A) અને (B) પૈકી એકપણ નહીં (B)

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

દિવસ મહિમા : 25 જાન્યુઆરી, (1) રાષ્ટ્રીય મતદાર દિન (National Voter's Day) (2) રાષ્ટ્રીય પર્યટન દિવસ

રાષ્ટ્રીય મતદાર દિન

ભારતમાં યુવા મતદાતાઓને જાગૃત કરવા માટે દર વર્ષે 25 જાન્યુઆરીના રોજ 'રાષ્ટ્રીય મતદાર દિવસ' (National Voter's Day)ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

- આ ઉજવણીનો પ્રારંભ 25 જાન્યુઆરી, 2011ના રોજ ભારતના પ્રથમ મહિલા રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી પ્રતિભાદેવી પાટિલે કરાવ્યો હતો.
- ત્યારબાદ દર વર્ષે 25 જાન્યુઆરીના રોજ ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય મતદાર દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- આ પ્રસંગે દર વર્ષે 25 જાન્યુઆરીના રોજ ચૂંટણી પંચ દ્વારા નવા મતદારોને તેમનું ચૂંટણી કાર્ડ આપવામાં આવે છે.
- આ ઉપરાંત આ દિવસના અવસરે ચૂંટણી પ્રક્રિયામાં શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરનાર ચૂંટણી અધિકારીઓનું સન્માન કરવામાં આવે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

વર્ષ 2024ની રાષ્ટ્રીય મતદાર દિવસની થીમ

વર્ષ 2024ની રાષ્ટ્રીય મતદાર દિવસની થીમ 'Nothing Like Voting, I Vote For Sure' (મતદાન જેવું કંઈ નથી, હું ચોક્કસપણે મત આપું છું) છે.

રાષ્ટ્રીય પર્યટન દિવસ

ભારતના પ્રાકૃતિક સૌંદર્યને ઓળખવા અને ભારતીય અર્થતંત્રમાં પર્યટનના મહત્વ વિશે જાગૃતિ લાવવા દર વર્ષે 25 જાન્યુઆરીએ 'રાષ્ટ્રીય પર્યટન દિવસ' અથવા 'રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન દિવસ' ઉજવવામાં આવે છે.

- વિશ્વભરના મુલાકાતીઓ માટે ભારત ટોચના પ્રવાસી આકર્ષણોમાનું એક છે. એટલા માટે સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક દષ્ટિકોણથી ભારતમાં પ્રવાસન ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે.

- ભારતમાં પ્રવાસન ક્ષેત્રની શરૂઆત સૌપ્રથમ વર્ષ 1948માં કરવામાં આવી હતી.
- 1948માં પ્રવાસન સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી. બાદમાં 1958માં પ્રવાસન અને સંચાર મંત્રાલય હેઠળ એક અલગ 'ટુરિઝમ વિભાગ' અથવા 'પર્યટન વિભાગ' બનાવવામાં આવ્યો હતો.

નોંધ : (1) થોમસ કૂકને 'પ્રવાસનના પિતા' (Father of Tourism) તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(2) થોમસ કૂક એક અંગ્રેજી શોધક હતા. જેમણે થોમસ કૂક એન્ડ સન, વિશ્વ વિખ્યાત ટ્રાવેલ એજન્સીની સ્થાપના કરી હતી. તેઓ આધુનિક પર્યટનના શોધક છે.

Exercise Cyclone : ભારત-ઇજિપ્ત

25 જવાનોની બનેલી ભારતીય સૈન્યની ટુકડી ભારત–ઈજિપ્ત સંયુક્ત વિશેષ દળોના 'અભ્યાસ ચક્રવાત' (Exercise Cyclone)માં ભાગ લેવા ઈજિપ્ત પહોંચી હતી.

- 'અભ્યાસ ચક્રવાત' અથવા 'કવાયત ચક્રવાત'ની આ બીજી આવૃત્તિ છે.
- 22 જાન્યુઆરીથી 1 ફેબ્રુઆરી, 2024 દરમિયાન ઈજિપ્તના અંશાસ ખાતે આ કવાયત હાથ ધરવામાં આવી છે.
- આ કવાયતની પ્રથમ આવૃત્તિ વર્ષ 2023માં ભારતમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી.
- આ કવાયતમાં ભારતીય ટુકડીનું પ્રતિનિધિત્વ પેરાશૂટ રેજિમેન્ટ (સ્પેશિયલ ફોર્સીસ)ના સૈનિકો દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે.
- અને 25 જવાનોની ઈજિપ્તની ટુકડીનું પ્રતિનિધિત્વ ઈજિપ્તની કમાન્ડો સ્ક્વોડ્રન અને ઈજિપ્તની એરબોર્ન પ્લાટૂન દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે.
- કવાયતનો ઉદ્દેશ્ય સંયુક્ત રાષ્ટ્રના પ્રકરણ VII હેઠળ રણ/અર્ધરણ વિસ્તારોમાં વિશેષ કામગીરીની પૃષ્ઠભૂમિમાં એકબીજાની કાર્યપ્રણાલીઓથી બંને પક્ષોને પરિચિત કરવાનો છે.
- આ કવાયત બે મૈત્રીપૂર્ણ રાષ્ટ્રો વચ્ચેના સહિયારા સુરક્ષા ઉદ્દેશ્યોને હાંસલ કરવા અને દ્વિપક્ષીય સંબંધોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક પ્લેટફોર્મ તરીકે પણ કામ કરશે.

Exercise Desert Knight

23 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ ભારતીય વાયુસેના (IAF)એ ફ્રેન્સ એર એન્ડ સ્પેસ ફોર્સ' (FASF) અને 'યુનાઈટેડ આરબ અમિરાત' (UAE) એરફોર્સ સાથે એક્સરસાઈઝ ડેઝર્ટ નાઈટ હાથ ધરી હતી.

- ફ્રાન્સની ભાગીદારીમાં રાફેલ ફાઈટર એરક્રાફ્ટ અને મલ્ટી–રોલ ટેન્કર ટ્રાન્સપોર્ટની તૈનાતીનો સમાવેશ થાય છે, જ્યારે UAE એરફોર્સે F-16 તૈનાત કર્યુ હતું.
- આ એરક્રાફ્ટ UAEના અલ ધફરા એરબેઝથી ઓપરેટ થયા હતા.
- ભારતીય વાયુસેનાની ટૂકડીમાં Su-30 MKI, MiG-29, Jaguar, AWACS, C-130-J અને એર ટુ એર રિફ્યુઅલર એરક્રાફ્ટનો સમાવેશ થાય છે.
- એક્સરસાઈઝ ડેઝર્ટ નાઈટનું મુખ્ય ઉદ્દેશ ત્રણેય વાયુસેનાઓ વચ્ચે સુમેળ અને આંતરકાર્યક્ષમતા વધારવા પર હતો.

- તે ભારત અને UAEના દરિયાકાંઠાથી લગભગ સમાન અંતરે એક વિશાળ સૈન્ય જોડાણ હતું.
- આ સંયુક્ત કવાયત પ્રદેશના મહત્ત્વપૂર્ણ જળમાર્ગોમાં વ્યાપારી જહાજો પર હુમલો કરતા હુથી બળવાખોરોને લગતી વધતી વૈશ્વિક ચિંતાઓ વચ્ચે થઈ હતી.
- આ કવાયત ભારતીય FIR (ફ્લાઈટ ઈન્ફર્મેશન રિજિયન્સ)ની અંદર હાથ ધરવામાં આવી હતી, જેમાં ભારતીય વાયુસેનાના એરક્રાફ્ટ ભારતમાં વિવિધ બેઝ પરથી કાર્યરત થયા હતા.

જાપાન ચંદ્ર પર સફળતાપૂર્વક ઉત્તરણ કરનાર પાંચમો દેશ બન્યો

જાપાને તાજેતરમાં SLIM (Smart Lander for Investigating Moon) નામનું અવકાશયાન ચંદ્રની સપાટી પર ઉતાર્યુ હતું.

- આ સાથે જાપાન રશિયા, અમેરિકા, ચીન અને ભારત પછી ચંદ્ર પર સોફ્ટ લેન્ડિંગ હાંસલ કરનાર પાંચમો દેશ બન્યો છે.
- SLIMને જાપાન એરોસ્પેસ એક્સપ્લોરેશન એજન્સી (JAXA) દ્વારા સપ્ટેમ્બર, 2023માં તાનેગાશિમાં સ્પેસસ્પોર્ટ પરથી H-IIA પર લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- તે નવી ટેક્નોલોજી દ્વારા 100 મીટરની અંદર ચોક્સાઈપૂર્વક ઉતરણનું નિદર્શન કરવાનો હેતુ ધરાવે છે.
- તેનું વજન માત્ર 590 કિગ્રા છે, જે ચંદ્રયાન 3ના વજનના લગભગ સાતમાં ભાગનું છે.

ICC Awards 2023

તાજેતરમાં ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલ (ICC) દ્વારા 'ICC Awards 2023'ની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

- જેમાં 'ICC મેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' (સર ગારફિલ્ડ સોબર્સ ટ્રોફી) એવોર્ડ ઓસ્ટ્રેલિયાના કેપ્ટન શ્રી પેટ કમિન્સને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.
- જ્યારે 'ICC વિમેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' (રશેલ હેહો ફિલન્ટ ટ્રોફી) એવોર્ડ ઈંગ્લેન્ડના ઓલરાઉન્ડર સુશ્રી નેટ સાયવરને એનાયત થયો છે. તેમને સતત બીજા વર્ષે આ એવોર્ડ એનાયત થયો છે.
- 'ICC ODI (વન–ડે) ક્રિકેટર ઓફ ધ યર'નો એવોર્ડ ભારતના શ્રી વિરાટ કોહલીને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.
- નોંધનીય છે કે શ્રી વિરાટ કોહલીને ચોથી વખત ICC વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર'નો એવોર્ડ એનાયત થયો છે.
- તથા ભારતના શ્રી સુર્યકુમાર યાદવને 'મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર'નો એવોર્ડ એનાયત થયો છે.

ICC એવોર્ડ 2023

ક્રમ	એવોર્ડ	વિજેતા	દેશ
1	સર ગારફિલ્ડ સોબર્સ ટ્રોફી (મેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર)	શ્રી પેટ કમિન્સ	ઓસ્ટ્રેલિયા
2	રશેલ હેહો ફિલન્ટ ટ્રોફી (વિમેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર)	સુશ્રી નેટ સાયવર	ઈંગ્લેન્ડ
3	મેન્સ ટેસ્ટ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી ઉસ્માન ખ્વાજા	ઓસ્ટ્રેલિયા
4	મેન્સ ODI (વન–ડે) ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી વિરાટ કોહલી	ભારત
5	વિમેન્સ વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી ચમારી અથાપથુ	શ્રીલંકા
6	મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી સુર્ય કુમાર યાદવ	ભારત
7	વિમેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી હેલી મેથ્યુ	વેસ્ટ ઈન્ડિઝ
8	મેન્સ ઈમર્જિંગ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી રચિન રવિન્દ્ર	દક્ષિણ આફ્રિકા
9	વિમેન્સ ઈમર્જિંગ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી ફોબી લિચફિલ્ડ	ઓસ્ટ્રેલિયા
10	મેન્સ એસોસિયેટ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી બાસ ડી લીડે	નેધરલેન્ડ
11	વિમેન્સ એસોસિયેટ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી ક્વીન્ટર એબેલે	કેન્યા
12	અમ્પાયર ઓફ ધ યર (ડેવિડ શેફર્ડ ટ્રોફી)	શ્રી રિંચાર્ડ ઈલિંગવર્થ	ઈંગ્લેન્ડ
13	સ્પિરિટ ઓફ ક્રિકેટ	ઝિમ્બાબ્વે	–

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ICCની વર્ષ 2023ની વિવિધ ટીમો

ICC દ્વારા વર્ષ 2023ની ટેસ્ટ ટીમ, વન–ડે ટીમ અને T-20 ટીમની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

- આ ટીમમાં સમાવેશ પામેલ ક્રિકેટરોના નામ આ પ્રમાણે છે :

ICC મેન્સ ટેસ્ટ ટીમ ઓફ ધ યર

ઉસ્માન ખ્વાજા, હિમુથ કરુણારત્ને, કેન વિલિયમસન, જો રૂટ, ટ્રેવિસ હેડ, રવિન્દ્ર જાડેજા, એલેક્સ કેરી (વિકિટકિપર), પેટ કમિન્સ (કેપ્ટન), આર અશ્વિન, મિશેલ સ્ટાર્ક, સ્ટુઅર્ટ બ્રોડ

ICC મેન્સ વન-ડે ટીમ ઓફ ધ યર

રોહિત શર્મા (કેપ્ટન), શુભમન ગિલ, ટ્રેવિસ હેડ, વિરાટ કોહલી, ડેરીલ મિશેલ, હેનરિક ક્લાસેન (વિકેટકિપર) માર્કો જેન્સન, એડમ ઝમ્પા, મોહમ્મદ સિરાજ, કુલદીપ યાદવ, મોહમ્મદ શમી

ICC વિમેન્સ વન-ડે ટીમ ઓફ ધ યર

ફોબી લિચફિલ્ડ, ચમરી અથપથુ (કેપ્ટન), એલિસ પેરી, એમેલિયા કેર, બેથ મૂની (વિકેટકિપર), નેટ સાયવર–બ્રન્ટ, એશ ગાર્ડનર, એનાબેલ સધરલેન્ડ, નાદીન ડી ક્લાર્ક, લે તાહુહુ, નાહિદા એક્ટર

ICC મેન્સ T-20 ટીમ ઓફ ધ યર

યશસ્વી જયસ્વાલ, ફિલ સોલ્ટ, નિકોલસ પૂરન (વિકેટ કિપર), સૂર્ય કુમાર યાદવ (કેપ્ટન), માર્ક ચેપમેન, સિકંદર રઝા, અલ્પેશ રામજાની, માર્ક એડેર, રવિ બિશ્નોઈ, રિચાર્ડ શિપ

ICC વિમેન્સ T-20 ટીમ ઓફ ધ યર

ચમરી અથપથુ (કેપ્ટન), બેથ મૂની (વિકેટ કિપર), લૌરા વોલ્વાર્ડ, હેલી મેથ્યુઝ, નેટ સાયવર–બ્રન્ટ, એમેલિયા કેર, એલિસ પેરી, એશ ગાર્ડનર, દીપ્તિ શર્મા, સોફી એક્લેસ્ટોન, મેગનશૂટ

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય મતદાર દિન' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 23 જાન્યુઆરી (B) 24 જાન્યુઆરી (C) 25 જાન્યુઆરી (D) 26 જાન્યુઆરી **(C)**

2. વર્ષ 2024ના ભારતના 'રાષ્ટ્રીય મતદાર દિવસ'ની થીમ શું હતી ?

(A) Nothing Like Voting, I Vote For Sure

(B) Making Elections Inclusive, Accessible and Participative

(C) Making our Voters Empowered, Vigilant Safe and Informed

(D) Electoral Literacy for Stronger Democracy **(A)**

3. ભારતના પ્રાકૃતિક સૌંદર્યને ઓળખવા અને ભારતીય અર્થતંત્રમાં પર્યટનના મહત્વ વિશે જાગૃતિ લાવવા દર વર્ષે કયા દિવસના રોજ 'રાષ્ટ્રીય પર્યટન દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

(A) 25 જાન્યુઆરી (B) 26 જાન્યુઆરી (C) 27 જાન્યુઆરી (D) 28 જાન્યુઆરી **(A)**

4. તાજેતરમાં ભારત અને કયા દેશ વચ્ચે 'Exercise Cyclone' કવાયત હાથ ધરવામાં આવી હતી ?

(A) કેન્યા (B) શ્રીલંકા (C) જાપાન (D) ઈજિપ્ત **(D)**

5. તાજેતરમાં ભારતીય વાયુસેનાએ નીચેનામાંથી કોની સાથે 'Exercise Desert Knight' હાથ ધરી હતી ?

(A) ફ્રેન્સ એર એન્ડ સ્પેસ ફોર્સ (FASF) (B) યુનાઈટેડ આરબ અમિરાત (UAE)

(C) (A) અને (B) બંને સાથે (D) અમેરિકન એરફોર્સ **(C)**

6. તાજેતરમાં જાપાન ચંદ્રની ધરતી પર સફળતાપૂર્વક ઉતરાણ કરનાર કેટલામો દેશ બન્યો છે ?

(A) ત્રીજો (B) ચોથો (C) પાંચમો (D) છઠ્ઠો **(C)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

7. વર્ષ 2023નો ICCનો 'ક્રિકેટર ઓફ ધ યર એવોર્ડ' કોને એનાયત થયો છે ?

(A) શ્રી વિરાટ કોહલી (B) શ્રી બાબર આઝમ

(C) શ્રી બેન સ્ટોક્સ (D) શ્રી પેટ કમિન્સ (D)

8. વર્ષ 2023નો ICCનો 'વિમેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ?

(A) સુશ્રી એલિસા હેલી (B) સુશ્રી નેટ સાયવર

(C) સુશ્રી એલિસ પેરી (D) સુશ્રી સ્મૃતિ માંધાના (B)

9. વર્ષ 2023નો ICCનો 'મેન્સ વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ?

(A) શ્રી વિરાટ કોહલી (B) શ્રી રોહિત શર્મા

(C) શ્રી ગ્લેન મેક્સવેલ (D) શ્રી બાબર આઝમ (A)

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

10. વર્ષ 2023નો ICC 'વિમેન્સ વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ?

(A) સુશ્રી ચમારી અથાપથુ (B) સુશ્રી એલિસપેરી

(C) સુશ્રી દીપ્તિ શર્મા (D) સુશ્રી હેલી મેથ્યુઝ (A)

11. વર્ષ 2023નો ICCનો 'મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ?

(A) શ્રી શુભમન ગિલ (B) શ્રી ઈશાન કિશન

(C) શ્રી સુર્યકુમાર યાદવ (D) શ્રી યશસ્વી જયસ્વાલ (C)

દિવસ મહિમા : 26 જાન્યુઆરી, (1) રાષ્ટ્રીય પ્રજાસત્તાક દિવસ
(2) વિશ્વ કસ્ટમ દિવસ

75મા પ્રજાસત્તાક દિવસની રાષ્ટ્રકક્ષાની ઉજવણી

26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ સમગ્ર ભારતમાં 75મા પ્રજાસત્તાક પર્વની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.

- આ પ્રસંગે ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી દ્રૌપદી મુર્મુએ નવી દિલ્હીના 'કર્તવ્ય પથ' (પહેલા રાજપથ) ખાતે તિરંગો લહેરાવી સલામી આપી હતી.
- આ પ્રસંગે ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી, સંરક્ષણ મંત્રી શ્રી રાજનાથ સિંહ સહિતના મહાનુભાવો ઉપસ્થિત હતા.

75મા પ્રજાસત્તાક પર્વના મુખ્ય અતિથિ

75માં પ્રજાસત્તાક પર્વના મુખ્ય અતિથિ ફ્રાન્સના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ઈમેન્યુઅલ મેક્રોન હતા.

- રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી દ્રૌપદી મુર્મૂ અને ફ્રાન્સના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ઈમેન્યુઅલ મેક્રોન બગીમાં સવાર થઈને કર્તવ્ય પથ પહોંચ્યા હતા.
- 75માં પ્રજાસત્તાક દિવસના સમારોહમાં જવા માટે ઘણા વર્ષો પછી બગીનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો છે, અને વર્ષો જૂની પરંપરાને પુનઃજીવિત કરી છે.

75માં પ્રજાસત્તાક દિવસની મુખ્ય હાઈલાઈટ્સ

75માં પ્રજાસત્તાક દિવસ 2024ની થીમ 'વિકસિત ભારત' અને 'ભારત–લોકતંત્ર કી માતૃકા' (ભારત લોકશાહીની માતા) હતી.

- પરેડ તમામ મહિલા કેન્દ્રિત હતી. પ્રથમ વખત તેમાં સાંખ, નાદસ્વરમ, નગાડા વગેરે જેવા ભારતીય સંગીતના સાધનો વગાડતી મહિલા કલાકારોનો સમાવેશ થાય છે.
- લિંગ સમાનતા અને મહિલા સશક્તિકરણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે આ દિવસે દિલ્હી પોલીસની મહિલા ટુકડીને પણ દર્શાવવામાં આવી હતી.
- તમામ મહિલા ત્રિ–સેવા ટુકડીએ પ્રથમ વખત કર્તવ્ય પથ પર કૂચ કરી હતી. અર્ધલશ્કરી દળમાં મહિલાઓ પણ સામેલ હતી.
- આ વર્ષે પરેડમાં લગભગ 13,000 મહેમાનોને આમંત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા.
- આ ઉપરાંત સરકારે 1500 ખેડૂતો અને તેમના જીવનસાથીઓને પ્રજાસત્તાક પરેડ 2024 માટે વિશેષ અતિથિ તરીકે આમંત્રિત કર્યા હતા.
- સંસ્કૃતિ મંત્રાલયે કર્તવ્ય પથ પર 'અનંત સૂત્ર–ધ અનંત થ્રેડ' ટેક્સટાઈલ ઈન્સ્ટોલેશનનું પ્રદર્શન કર્યુ હતું.
- પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓના ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ પણ સહભાગી બન્યા હતા.
- આ વખતે પરેડમાં ફ્રેન્ચ સહભાગીઓમાં 33 સભ્યોની બેન્ડ ટુકડી અને 95 સભ્યોની કૂચ ટુકડી હતી.
- કોડીનાર તાલુકાના નાનાવડા ગામના દીકરી અલ્પાબેન સોચાએ CRPF પ્રથમ મહિલા બેન્ડ માસ્ટર તરીકે કર્તવ્ય પથ પર યોજાયેલ પરેડનું સંચાલન કરી ગીર સોમનાથ અને ગુજરાતનું નામ રોશન કર્યુ હતું.
- સ્કોવોડ્રન લીડર રશ્મિ ઠાકુરની આગેવાનીમાં ભારતીય વાયુસેના (IAF)માં 144 એરમેન અને ચાર અધિકારીઓ હતા. સ્કવોડ્રન લીડર સુમિતા યાદવ અને પ્રતિતિ આહલુવાલિયા તથા ફ્લાઈટ લેફટનન્ટ કીર્તિ રોહિત કન્ટીજન્ટ કમાન્ડરની પાછળ સુપરન્યુમેરરી ઓફિસર તરીકે માર્ચ પાસ્ટ કરી હતી.
- ભારતીય વાયુસેનાની ઝાંખી 'ભારતીય વાયુ સેના : સક્ષમ, સશક્ત, આત્મનિર્ભર' થીમ પર હતી. આ ઝાંખીમાં LCA તેજસ અને SU-30 IOR ઉપર ઉડતા દર્શાવવામાં આવ્યા હતા.

ઝાંખી અથવા ટેબ્લોનું ભારે આકર્ષણ

26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ નવી દિલ્હી ખાતે 75મા પ્રજાસત્તાક પર્વની ઉજવણી નિમિત્તે યોજાયેલી પરેડમાં 25 ઝાંખીઓ અથવા ટેબ્લો રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

- જેમાં 16 રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાંથી તથા 9 વિવિધ મંત્રાલયો અને વિભાગોમાંથી ઝાંખી પ્રદર્શિત કરવામાં આવી હતી.
- આ પરેડમાં ગુજરાત તરફથી રજૂ થયેલી ઝાંખી સૌનું આકર્ષણ હતી.
- ISROએ ચંદ્રયાન-3ને તેના લેન્ડિંગ સાઈટ, ચંદ્ર પરના શિવ શક્તિ પોઈન્ટ પર, ઈસરોની મુખ્ય સિદ્ધિઓમાંની એક તરીકે પ્રદર્શિત કરી હતી.
- હરિયાણાએ 'મેરા પરિવાર–મેરી પહેચાન' કાર્યક્રમ દ્વારા મહિલા સશક્તિકરણની ઝાંખી રજૂ કરી હતી.
- કુશળ લદ્દાખી મહિલાઓની બનેલી ભારતીય મહિલા આઈસ હોકી ટીમને હાઈલાઈટ કરી હતી. જે 'એમ્પાવરિંગ વુમન ઈન એમ્પ્લોયમેન્ટ ઈન લદ્દાખ જર્ની' થીમ પર ટેબ્લો હતું.
- CRPFએ મહિલા સશક્તિકરણ પર એક ઝાંખી રજૂ કરી હતી.
- DRDOએ સંરક્ષણ સંશોધનના મુખ્ય ક્ષેત્રોમાં મહિલા વૈજ્ઞાનિકોના નોંધપાત્ર યોગદાનને હાઈલાઈટ કર્યુ હતું, જેમાં એન્ટિ–સેટેલાઈટ અને એન્ટિ–ટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલ સિસ્ટમ છે.
- વિદેશ મંત્રાલયે G20 સમિટની સફળતા દર્શાવતી ઝાંખી રજૂ કરી હતી.

ગુજરાતની ઝાંખી : Dhordo :
A Global Icon of Gujarat's Border Tourism

26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ નવી દિલ્હી ખાતે 75માં પ્રજાસત્તાક પર્વની ઉજવણી નિમિત્તે યોજાયેલી પરેડમાં ગુજરાત તરફથી 'ધોરડો : ગુજરાતના બોર્ડર ટુરિઝમનું વૈશ્વિક આઈકોન' થીમ હેઠળ ઝાંખી પ્રદર્શિત કરવામાં આવી હતી.

- તાજેતરમાં ધોરડોને યુનાઈટેડ નેશન્સ વર્લ્ડ ટુરિઝમ ઓર્ગેનાઈઝેશનના બેસ્ટ ટુરિઝમ વિલેજની યાદીમાં સમાવવામાં આવ્યું છે.
- આ સરહદી ગામ તેની ખમીરાઈ અને 'વિકસિત ભારત'ની પરિકલ્પનાને મૂર્તિમંત કરવાની સાથે રાજ્ય અને દેશના સરહદી પ્રવાસનને ઉત્તેજન આપે છે.
- સમગ્ર વિશ્વમાં ગુજરાતનો નકશો અને 'ભૂંગા' તરીકે કચ્છી ઘરોથી ઓળખાતા ધોરડોને દર્શાવવાની સાથે આ ટેબ્લોમાં સ્થાનિક હસ્તકલા, રોગાન કલા, કચ્છી પરંપરાગત સંગીત અને કૌશલ્ય સહિતની બાબતોને દર્શાવવામાં આવી છે.
- ટેબ્લોમાં રણોત્સવ, ટેન્ટસિટી અને કચ્છના વિવિધ ભરતગૂંથણને દર્શાવતા નિદર્શનો પણ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

75માં પ્રજાસત્તાક પર્વની રાજ્યકક્ષાની ઉજવણી

26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ 75માં પ્રજાસત્તાક દિવસની રાજ્યકક્ષાની ઉજવણી ગુજરાતના જૂનાગઢ ખાતે કરવામાં આવી હતી.

- જૂનાગઢ પોલીસ ટ્રેનિંગ કોલેજમાં 75માં પ્રજાસત્તાક પર્વની રાજ્યકક્ષાની ભવ્ય ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.
- ગુજરાતના રાજ્યપાલ આચાર્ય દેવવ્રતજીએ રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવીને સલામી આપી હતી.
- આ પ્રસંગે મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ, રાજ્ય કૃષિ મંત્રી રાઘવજીભાઈ પટેલ, મુખ્ય સચિવ રાજકુમાર અને રાજ્ય પોલીસ વડા સહિતના મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.
- વાયુસેનાના બે હેલિકોપ્ટરોએ ધ્વજવંદન સમારોહ દરમિયાન ફૂલોની વર્ષા કરીને ત્રિરંગાનું સન્માન કર્યું હતું.
- 25 અલગ–અલગ પ્લાટુનના 870 જવાનોએ શિસ્તબદ્ધ પરેડમાં ત્રિરંગાને સલામી આપી હતી.
- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની 'એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત' પહેલના ભાગરૂપે મધ્યપ્રદેશની એક પોલીસ પ્લાટુને રાષ્ટ્રીય એકતાના પ્રતીક તરીકે પરેડમાં ભાગ લીધો હતો.
- આ પરેડમાં ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ, બોર્ડર સિક્યુરિટી ફોર્સ, મધ્યપ્રદેશ રાજ્ય પોલીસ, ચેતક કમાન્ડો ફોર્સ–ગાંધીનગર, ગુજરાત મરીન કમાન્ડો ફોર્સ, SRP ગ્રુપ–8 ગોંડલ, SRP ગ્રુપ 21 બાલાનીવાવ, ગુજરાત જેલ વિભાગ સહિતની વિવિધ શ્રેણી દર્શાવવામાં આવી હતી.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

26 જાન્યુઆરીને પ્રજાસત્તાક દિવસ શા માટે ઉજવવામાં આવે છે ?

આઝાદી પૂર્વે ભારત પર અંગ્રેજોનું શાસન હતું. ભારત અને પાકિસ્તાન બંને એક સાથે આઝાદ થયા હતા તેમ છતાં પાકિસ્તાન ઈ.સ. 1956 સુધી બ્રિટનના તાબા હેઠળ રહ્યું હતું. જ્યારે ભારત અંગ્રેજોના તાબા હેઠળ ન રહ્યું અને 1949માં બંધારણની રચના વખતથી જ તેણે પોતાને 'પ્રજાસત્તાક' જાહેર કરી દીધું હતું.

- જો કે આઝાદી બાદ ભારત આંતરિક રીતે સ્વતંત્ર હતું પરંતુ બાહ્યરૂપથી બ્રિટિશ રાજ્યને આધીન હતું. આથી બ્રિટનના તત્કાલિન રાજા જ્યોર્જ છઠ્ઠાના પ્રતિનિધિ તરીકે લોર્ડ માઉન્ટબેટનને સ્વતંત્ર ભારતના પ્રથમ ગર્વનર જનરલ બનાવવામાં આવ્યા હતા. આ સમયે આ ગર્વનર જનરલ જ ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા હતા. આઝાદી બાદ ભારતના બંધારણની રચના કરવામાં આવી. ભારતીય બંધારણના આમુખમાં ભારતને 'પ્રજાસત્તાક' જાહેર કરવામાં આવ્યું. પ્રજાસત્તાક એટલે 'લોકો દ્વારા અને લોકો માટેનું શાસન'. ભારતનું આમુખ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જાહેર કરે છે કે બંધારણ હેઠળ તમામ અધિકૃતતાનો સ્ત્રોત ભારતના લોકો જ છે. અને ભારત પર કોઈ બાહ્ય અધિકૃતતાને અવકાશ નથી.

- 26 જાન્યુઆરી, 1950ના રોજ ભારતનું બંધારણ અમલમાં આવ્યું અને આ સાથે જ બ્રિટનના રાજા કે સમ્રાટની ભારત પરની કાનૂની કે બંધારણીય અધિકૃતતા સમાપ્ત થઈ ગઈ. ભારત આંતરિક તેમજ બાહ્ય એમ બંને રીતે સ્વતંત્ર થઈ ગયું. ભારતમાં ગર્વનર જનરલના પદનો અંત આવ્યો અને ડો. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ બન્યા અને ભારત કાનૂની દષ્ટિએ સાચા અર્થમાં 'પ્રજાસત્તાક' રાષ્ટ્ર બન્યું.
- આથી દર વર્ષે 26 જાન્યુઆરીનો દિવસ ભારતમાં 'પ્રજાસત્તાક દિન' તરીકે ઉજવાય છે.

નોંધ : (1) લોર્ડ માઉન્ટ બેટન સ્વતંત્ર ભારતના પ્રથમ ગર્વનર જનરલ હતા. શ્રી જવાહરલાલ નહેરુને ભારતના પ્રથમ વડાપ્રધાન તરીકેના શપથ લોર્ડ માઉન્ટ બેટને જ અપાવ્યા હતા.

(2) લોર્ડ માઉન્ટ બેટન બાદ જૂન 1948 થી 26 જાન્યુઆરી, 1950 સુધી શ્રી સી. રાજગોપાલાચારી ભારતના ગર્વનર જનરલના પદે રહ્યા હતા. શ્રી સી. રાજગોપાલાચારી ભારતના અંતિમ (તથા એકમાત્ર ભારતીય) ગર્વનર જનરલ હતા.

પ્રજાસત્તાક દેશ કોને કહે છે ?

જે દેશના રાષ્ટ્રપ્રમુખ વંશ પરંપરાગત રીતે ન આવતા પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ ચૂંટણી દ્વારા ચૂંટાઈને આવે તેવા જ દેશને પ્રજાસત્તાક કહેવાય છે.

ભારતના બંધારણની રચનાનો સંક્ષિપ્ત ઈતિહાસ

બંધારણ નિર્માણનો સૌપ્રથમ પ્રયાસ

- ભારતના બંધારણના નિર્માણનો સૌપ્રથમ પ્રયાસ 10 ઓગસ્ટ, 1928ના રોજ રજૂ થયેલા નહેરુ રિપોર્ટમાં થયો હતો.
- આથી 'નહેરુ રિપોર્ટ'ને બંધારણની 'બ્લૂપ્રિન્ટ' કહેવામાં આવે છે.
- આ રિપોર્ટ **શ્રી મોતિલાલ નહેરુ**ની અધ્યક્ષતામાં બનેલી એક સમિતિ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો.

બંધારણ સભાના અધ્યક્ષ

- ભારતના બંધારણના નિર્માણ માટે બંધારણ સભાની પ્રથમ બેઠક 9 ડિસેમ્બર, 1946ના રોજ **નવી દિલ્હી**ના વર્તમાન **સંસદ ભવન**ના **સેન્ટ્રલ હોલ**માં મળી હતી.
- બંધારણ સભાની આ **પ્રથમ બેઠક**માં બંધારણ સભાના **કાર્યકારી અધ્યક્ષ** તરીકે **ડો. સચ્ચિદાનંદ સિન્હાદ** ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.
- જોકે ત્યારબાદ 11 ડિસેમ્બર, 1946ના રોજ **ડો. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ** બંધારણ સભાના કાયમી અધ્યક્ષ તરીકે ચૂંટાઈ આવ્યા હતા.

ઉદ્દેશ પ્રસ્તાવ

- બંધારણ સભામાં 13 ડિસેમ્બર, 1946ના રોજ શ્રી જવાહર લાલ નહેરુ દ્વારા 'ઉદ્દેશ પ્રસ્તાવ' રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.
- 22 જાન્યુઆરી, 1947ના રોજ આ 'ઉદ્દેશ પ્રસ્તાવ' સ્વીકારવામાં આવ્યો. આગળ જતાં આ 'ઉદ્દેશ પ્રસ્તાવ' બંધારણનું 'આમુખ' બન્યો.

બંધારણ સભાના કાર્યો

- બંધારણ સભાના મુખ્ય બે કાર્યો હતા :

(1) બંધારણનું નિર્માણ અને (2) દેશ માટે સામાન્ય કાયદાઓનું ઘડતર

- જ્યારે બંધારણ સભા બંધારણના નિર્માણ માટે મળતી હતી ત્યારે તેના અધ્યક્ષ ડો. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ રહેતા.
- અને બંધારણ સભા જ્યારે દેશ માટે સામાન્ય કાયદાઓનું ઘડતર કરવા માટે મળતી ત્યારે એક ધારાકીય સંસ્થા (અથવા તો સંસદ) તરીકેની તેની ભૂમિકા રહેતી હતી. આ દરમિયાન તેના અધ્યક્ષ શ્રી ગણેશ વાસુદેવ માવળંકર રહેતા હતા.

ધારાકીય સંસ્થા (સંસદ) તરીકે બંધારણ સભા

- એક ધારાકીય સંસ્થા (અથવા તો સંસદ) તરીકે બંધારણ સભા સૌપ્રથમ વખત 17 નવેમ્બર, 1947ના રોજ મળી હતી અને આ બેકઠમાં જ શ્રી ગણેશ વાસુદેવ માવળંકર સ્પીકર તરીકે ચૂંટાઈ આવ્યા હતા.
- બંધારણ સભા સ્વતંત્ર ભારતની પ્રથમ સંસદ બની હતી.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

મુસદ્દા સમિતિ

- ભારતના બંધારણના ઘડતર માટે અનેક સમિતિઓની રચના કરવામાં આવી હતી. આ તમામ સમિતિઓમાં મુસદ્દા (અથવા પ્રારૂપ અથવા તો ખરડા) સમિતિ સૌથી મહત્ત્વની હતી.
- આ સમિતિનું કાર્ય બંધારણનું પ્રારૂપ તૈયાર કરવાનું હતું.
- આ સમિતિમાં કુલ 7 સભ્યો હતા.
- આ સમિતિના અધ્યક્ષ તરીકે ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકરની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.

બંધારણ નિર્માણ સ્વીકાર અને અમલ

- બંધારણ સભા દ્વારા કુલ 11 સત્રો યોજીને 2 વર્ષ, 11 મહિના અને 18 દિવસમાં બંધારણ તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું.
- બંધારણના વિવિધ ભાગોના અભ્યાસ માટે બંધારણ સભાની કુલ 166 બેઠકો મળી હતી.
- બંધારણ સભાએ બંધારણનું

પ્રથમ વાંચન : 17 ઓક્ટોબર, 1949

બીજું વાંચન : 16 નવેમ્બર, 1949 અને

ત્રીજું વાંચન : 26 નવેમ્બર, 1949ના રોજ પૂરું કર્યું હતું.

- 26 નવેમ્બર, 1949ના રોજ ભારતીય બંધારણનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો અને બંધારણ સભાના કુલ 299 સભ્યોમાંથી તે સમયે હાજર 284 સભ્યોએ બંધારણ પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.
- અને નાગરિકત્વ, ચૂંટણીઓ, કામચલાઉ સંસદ, કામચલાઉ અને પરિવર્તનશીલ જોગવાઈઓ તાત્કાલિક એટલે કે 26 નવેમ્બર, 1949ના રોજ અમલમાં આવી ગઈ.
- ત્યારબાદ 26 જાન્યુઆરી, 1950ના રોજ ભારતના **સંપૂર્ણ બંધારણનો અમલ** કરવામાં આવ્યો.

નોંધ : (1) ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસે ઈ.સ. 1930ના લાહોર અધિવેશનમાં 26 જાન્યુઆરીને 'પૂર્ણ સ્વરાજ દિવસ' તરીકે ઉજવવાનું નક્કી કર્યું હતું. આથી 26 જાન્યુઆરીના રોજ ભારતનું સંપૂર્ણ બંધારણ લાગુ કરવામાં આવ્યું હતું.

(2) બંધારણ સભા દ્વારા 24 જાન્યુઆરી, 1950ના રોજ ભારતના રાષ્ટ્રગીત અને રાષ્ટ્રગાનનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

(3) ભારતમાં 26 નવેમ્બર, 1949ના રોજ બંધારણનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો. આથી ભારતમાં 26 નવેમ્બર 'કાયદા દિવસ' અથવા તો 'બંધારણ દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે.

ભારતીય બંધારણના પરીક્ષાલક્ષી અત્યંત મહત્ત્વના કેટલાક સુધારાઓ

ભારતીય બંધારણના ભાગ-20ના અનુચ્છેદ 368 અનુસાર ભારતના બંધારણમાં સુધારો થઈ શકે છે.

- આ અંતર્ગત 26 જાન્યુઆરી, 2024 સુધીમાં ભારતના બંધારણમાં કુલ 106 સુધારાઓ થયા છે.

7મો બંધારણીય સુધારો, 1956

રાજ્ય પુનર્રચના પંચના રિપોર્ટ અનુસાર ભાષાને આધારે રાજ્યોની પુનર્રચના કરવા માટે ભારતના બંધારણમાં આ સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.

- આઝાદી સમયે ભારતમાં ક, ખ, ગ, ઘ એમ કુલ ચાર વર્ગોમાં રાજ્યો અસ્તિત્વમાં હતા.
- આ સાતમા બંધારણીય સુધારાથી ભારતમાં આ ચાર વર્ગોના રાજ્યોની જગ્યાએ નવા 14 રાજ્યો અને 6 કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો અસ્તિત્વમાં આવ્યા.

42મો બંધારણીય સુધારો, 1976

બંધારણનો 42મો સુધારો સૌથી મહત્ત્વનો બંધારણીય સુધારો છે. તેને 'મિની કોન્સ્ટીટ્યુશન' અથવા તો 'લઘુ બંધારણ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

- આ સુધારા દ્વારા શ્રી સ્વર્ણ સિંહ સમિતિની ભલામણો લાગુ કરવામાં આવી હતી. આ સુધારાની કેટલીક મુખ્ય જોગવાઈઓ આ પ્રમાણે છે :
  (1) બંધારણના આમુખમાં 'સમાજવાદી', 'ધર્મનિરપેક્ષ' અને 'અખંડતા' એમ કુલ નવા ત્રણ શબ્દો ઉમેરાયા.
  (2) બંધારણમાં નવા ભાગ 4–ક દ્વારા મૂળભૂત ફરજો ઉમેરવામાં આવી.
  (3) કેબિનેટની સલાહ રાષ્ટ્રપતિ માટે બંધનકર્તા બનાવવામાં આવી.
  (4) લોકસભા અને વિધાનસભા કાર્યકાળને 5 વર્ષથી 6 વર્ષ કરાયા.
  (5) બંધારણીય સુધારાઓને ન્યાયિક તપાસમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા.
  (6) ત્રણ નવા માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતનો ઉમેરો.

44મો બંધારણીય સુધારો, 1978

42મા બંધારણીય સુધારા દ્વારા લાગુ કરવામાં આવેલી કેટલીક જોગવાઈઓને રદ કરવા માટે જનતા સરકાર દ્વારા આ 44મો બંધારણીય સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો. જેની કેટલીક મુખ્ય જોગવાઈઓ આ પ્રમાણે છે :

(1) લોકસભા અને વિધાનસભાની મુદત પૂર્વવત્ 5 વર્ષ કરવામાં આવી.

(2) રાષ્ટ્રીય કટોકટીના સંદર્ભમાં 'આંતરિક અશાંતિ' શબ્દની જગ્યાએ 'સશસ્ત્ર વિદ્રોહ' શબ્દ ઉમેરવામાં આવ્યો.

(3) ફક્ત કેબિનેટની લેખિત ભલામણ દ્વારા જ રાષ્ટ્રપતિ રાષ્ટ્રીય કટોકટીની જાહેરાત કરી શકે તેવી જોગવાઈ કરવામાં આવી.

(4) મૂળભૂત અધિકારોની યાદીમાંથી સંપત્તિનો અધિકાર સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો અને તેને ફક્ત કાનૂની અધિકાર બનાવવામાં આવ્યો.

(5) રાષ્ટ્રીય કટોકટી વખતે અનુચ્છેદ 20 અને 21 દ્વારા આપવામાં આવેલા મૂળભૂત અધિકારો પર રોક લગાવી શકાશે નહિ.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

52મો બંધારણીય સુધારો, 1985

આ સુધારો પક્ષ–પલટા વિરોધી કાયદા તરીકે ઓળખાય છે. આ સુધારા દ્વારા બંધારણમાં 10મી અનુસૂચિ જોડવામાં આવી. તેમાં સંસદ કે વિધાનસભાનો કોઈ સભ્ય પક્ષ બદલે તો તેનું સભ્યપદ સમાપ્ત કરવાની જોગવાઈ છે.

61મો બંધારણીય સુધારો, 1989

આ સુધારાથી મતાધિકારની વય મર્યાદા 21 વર્ષથી ઘટાડીને 18 વર્ષ કરવામાં આવી.

73મો બંધારણીય સુધારો, 1992

આ સુધારાથી પંચાયતીરાજ વ્યવસ્થા અમલમાં આવી. આ માટે બંધારણમાં ભાગ-9 અને પરિશિષ્ટ-11 ઉમેરવામાં આવ્યા.

74મો બંધારણીય સુધારો, 1992

આ સુધારા દ્વારા નગરપાલિકા (શહેરી સ્થાનિક સંસ્થાઓ)ને બંધારણીય સ્થિતિ અને સુરક્ષા આપવામાં આવી. આ માટે બંધારણમાં ભાગ-9ક અને પરિશિષ્ટ-12 ઉમેરવામાં આવ્યા.

86મો બંધારણીય સુધારો, 2002

આ સુધારા દ્વારા 6 થી 14 વર્ષના બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો મૂળભૂત અધિકાર આપવામાં આવ્યો. આ માટે બંધારણમાં અનુચ્છેદ-21(ક) તથા 51(ક)(ઢ) ઉમેરવામાં આવી. જેના દ્વારા નવી 11મી મૂળભૂત ફરજ અસ્તિત્વમાં આવી.

93મો બંધારણીય સુધારો, 2006

આ સુધારા દ્વારા સામાજિક અને શૈક્ષણિક દષ્ટિએ પછાતો માટે એટલે કે અન્ય પછાત વર્ગ (OBC) માટે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં અનામતની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી. આ માટે અનુચ્છેદ-15માં પરિવર્તન કરવામાં આવ્યું.

94મો બંધારણીય સુધારો, 2011

આ સુધારા દ્વારા ભારતમાં સહકારી મંડળીઓને બંધારણીય સ્થાન અને સંરક્ષણ આપવામાં આવ્યું.

101મો બંધારણીય સુધારો, 2016

ભારતમાં GST (ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ) લાગુ કરવા માટે આ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

103મો બંધારણીય સુધારો, 2019

ભારતમાં જનરલ કેટેગરીના આર્થિક રીતે પછાત વર્ગના ઉમેદવારોને સરકારી નોકરીઓ તથા શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં અનામત આપવા માટે આ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે. આ માટે બંધારણમાં અનુચ્છેદ 15(6) અને 16(6) ઉમેરવામાં આવી છે.

104મો બંધારણીય સુધારો, 2019 (અમલ 25 જાન્યુઆરી, 2020)

લોકસભામાં અને રાજ્યોની વિધાનસભામાં SC અને ST ને આપવામાં આવતું અનામત 10 વર્ષ સુધી એટલે કે વર્ષ 2030 સુધી લંબાવવામાં આવ્યું.

- આ ઉપરાંત લોકસભા અને રાજ્યોની વિધાનસભાઓમાં એંગ્લો ઈન્ડિયન સમુદાયને મળતુ અનામત દુર કરવામાં આવ્યું.

105મો બંધારણીય સુધારો, 2021

આ સુધારા હેઠળ રાજ્ય સરકાર અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને OBCની યાદી તૈયાર કરવાનો અધિકાર આપવામાં આવ્યો.

- અનુચ્છેદ 342 (A) (1), 342 (A) (2), 366 (26C) અને 338 (B) (9)માં સુધારો કરવામાં આવ્યો.
- આ ઉપરાંત અનુચ્છેદ 342 (A) (3) પણ ઉમેરવામાં આવ્યો.

106મો બંધારણીય સુધારો

106માં બંધારણીય સુધારા અંતર્ગત રાજ્યસભા અને લોકસભામાં પસાર થયેલ 'મહિલા અનામત બિલ 2023'ને 'નારી શક્તિ વંદન' બિલ નામ આપવામાં આવ્યું હતું.

- આ બંધારણીય સુધારા અંતર્ગત લોકસભા, રાજ્યની વિધાનસભાઓ અને રાષ્ટ્રીય રાજધાની પ્રદેશ નવી દિલ્હીની વિધાનસભામાં મહિલાઓ માટે 15 વર્ષ માટે એક તૃતીયાંશ (33%) બેઠક અનામત કરવામાં આવી છે.

BCCI Awards 2024

23 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ હૈદરાબાદ ખાતે BCCIના એવોર્ડ સમારોહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

- આ સમારોહમાં ભારતના વિવિધ ક્રિકેટરોને 2019-20, 2020-21, 2021-22 અને 2022-23ની સિઝનના એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.
- 2019 બાદ એટલે કે 4 વર્ષ બાદ આ એવોર્ડ સમારોહ યોજાયો હતો. BCCIએ 2018-19ના સમારંભ પછી પ્રથમવાર વાર્ષિક એવોર્ડ સમારંભનું આયોજન કર્યુ હતું.
- શ્રી શુભમન ગિલે વર્ષ 2022-23 માટે 'વર્ષના શ્રેષ્ઠ ક્રિકેટર માટે પોલી ઉમરીગર એવોર્ડ' જીત્યો હતો.
- જ્યારે સુશ્રી દીપ્તિ શર્માએ વર્ષ 2022-23 અને 2019-20 માટે વર્ષની શ્રેષ્ઠ વિમેન્સ ક્રિકેટરનો એવોર્ડ જીત્યો હતો.
- ભૂતપૂર્વ ભારતીય ક્રિકેટર ફારૂખ એન્જિનિયર અને રવિશાસ્ત્રીને કર્નલ સી.કે.નાયડુ લાઈફ ટાઈમ અચિવમેન્ટ એવોર્ડથી સન્માનિત કર્યા હતા.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

BCCI એવોર્ડ વિજેતા ખેલાડીઓ

ક્રમ	એવોર્ડ	વિજેતા
1	કર્નલ સી.કે.નાયડુ લાઈફ ટાઈમ અચિવમેન્ટ (BCCIનો લાઈફટાઈમ અચિવમેન્ટ એવોર્ડ)	– શ્રી ફારૂખ એન્જિનિયર અને – શ્રી રવિશાસ્ત્રી
2	પોલી ઉમરીગર એવોર્ડ (વર્ષના શ્રેષ્ઠ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટરને અપાતો એવોર્ડ) અથવા શ્રેષ્ઠ ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર–મેન્સ	– શ્રી મોહમ્મદ શમી (2019-20) – શ્રી રવિચંદ્રન અશ્વિન (2020-21) – શ્રી જસપ્રીત બુમરાહ (2021-22) – શ્રી શુભમન ગિલ (2022-23)
3	શ્રેષ્ઠ ઈન્ટરનેશલ ક્રિકેટર વિમેન્સ	– સુશ્રી દીપ્તિ શર્મા (2019-20) – સુશ્રી સ્મૃતિ મંધાના (2020-21) – સુશ્રી સમૃતિ મંધાના (2021-22) – સુશ્રી દીપ્તિ શર્મા (2022-23)
4	દિલીપ સરદેસાઈ એવોર્ડ (ટેસ્ટ ક્રિકેટમાં હાઈએસ્ટ વિકેટ માટે)	– શ્રી આર. અશ્વિન (2022-23માં વિન્ડિઝ સામેની ટેસ્ટ શ્રેણીમાં સૌથી વધુ વિકેટ બદલ)
5	દિલીપ સરદેસાઈ એવોર્ડ (ટેસ્ટ ક્રિકેટમાં હાઈએસ્ટ રન માટે)	– શ્રી યશસ્વી જયસ્વાલ (2022-23માં વિન્ડિઝ સામેની ટેસ્ટ શ્રેણીમાં સૌથી વધુ રન માટે)
6	બેસ્ટ ઈન્ટરનેશનલ ડેબ્યુ–મેન	– શ્રી મયંક અગ્રવાલ (2019-20) – શ્રી અક્ષર પટેલ (2020-21) – શ્રી શ્રેયસ અય્યર (2021-22) – શ્રી યશસ્વી જયસ્વાલ (2022-23)
7	બેસ્ટ ઈન્ટરનેશનલ ડેબ્યુ–વિમેન્સ	– સુશ્રી પ્રિયા પુનિયા (2019-20) – સુશ્રી શેફાલી વર્મા (2020-21) – સુશ્રી એસ. મેઘના (2021-22) – સુશ્રી અમનજોત કૌર (2022-23)

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

8	સૌથી વધુ વન–ડે વિકેટ (વિમેન્સ)	– સુશ્રી પુનમ યાદવ (2019-20) – સુશ્રી ઝૂલન ગોસ્વામી (2020-21) – સુશ્રી રાજેશ્વરી ગાયકવાડ (2021-22) – સુશ્રી દેવિકા વૈદ્ય (2022-23)
9	સૌથી વધુ વન–ડે રન (વિમેન્સ)	– સુશ્રી પુનમ રાઉત (2019-20) – સુશ્રી મિતાલી રાજ (2020-21) – સુશ્રી હરમનપ્રીત કૌર (2021-22) – સુશ્રી જેમીમા રોડ્રિગ્ઝ (2022-23)
10	માધવરાવ સિંધિયા એવોર્ડ–રણજીમાં સૌથી વધુ વિકેટ	– શ્રી જયદેવ ઉનડકટ (2019-20) – શ્રી શમ્સ મુલાની (2021-22) – શ્રી જલજ સક્સેના (2022-23)
11	માધવરાવ સિંધિયા એવોર્ડ–રણજીમાં સૌથી વધુ રન	– શ્રી રાહુલ દલાલ (2019-20) – શ્રી સરફરાઝ ખાન (2021-22) – શ્રી મયંક અગ્રવાલ (2022-23)
12	ડોમેસ્ટિકમાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરનાર–ટીમ	– મુંબઈ (2019-20) – મધ્યપ્રદેશ (2021-22) – સૌરાષ્ટ્ર (2022-23)
13	શ્રેષ્ઠ ઓલ રાઉન્ડર ડોમેસ્ટિક	– બાબા અપરાજીત (2019-20) – R. R. ધવન (2020-21,2021-22) – રિયાન પરાગ (2022-23)

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

નોંધ : (1) વર્ષના શ્રેષ્ઠ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટરને અપાતો BCCIનો પોલી ઉમરીગર એવોર્ડ સૌથી વધુ <u>પાંચ વખત</u> જીતવાનો રેકોર્ડ <u>શ્રી વિરાટ કોહલી</u>ના નામે છે.

(2) BCCIનું પૂરું નામ '<u>Board of Control for Cricket in India</u>' છે.

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. 'વિશ્વ કસ્ટમ દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 24 જાન્યુઆરી (B) 25 જાન્યુઆરી (C) 26 જાન્યુઆરી (D) 27 જાન્યુઆરી **(C)**

2. 26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ ભારતમાં કેટલામાં પ્રજાસત્તાક દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી ?

(A) 72માં (B) 73માં (C) 74માં (D) 75માં **(D)**

3. ભારતના 75માં પ્રજાસત્તાક પર્વના મુખ્ય અતિથિ શ્રી ઈમેન્યુઅલ મેક્રોન હતા. તેઓ કયા દેશના રાષ્ટ્રપતિ છે ?

(A) ફ્રાન્સ (B) યુનાઈટેડ કિંગ્ડમ (C) સ્વિત્ઝર્લેન્ડ (D) જર્મની **(A)**

4. 26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ નવી દિલ્હી ખાતે યોજાયેલી ભારતના પ્રજાસત્તાક પર્વની પરેડમાં ગુજરાત તરફથી કયા ટેબલોનું પ્રદર્શન કરવામાં આવ્યું હતું ?

(A) આત્મનિર્ભર ગુજરાત

(B) રાણીની વાવ : દિવ્ય મંદિર

(C) અ હેરિટેજ સિટી–અમદાવાદ

(D) ધોરડો : ગુજરાતના બોર્ડર ટુરિઝમનું વૈશ્વિક આઈકોન **(D)**

5. 26 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ ગુજરાતમાં પ્રજાસત્તાક પર્વની રાજ્યકક્ષાની ઉજવણી કયા જિલ્લામાં કરવામાં આવી હતી ?

(A) રાજકોટ (B) જૂનાગઢ (C) ગીર સોમનાથ (D) મોરબી **(B)**

6. તાજેતરમાં BCCIનો 'કર્નલ સી.કે.નાયડુ લાઈફ ટાઈમ અચિવમેન્ટ એવોર્ડ' કોને એનાયત થયો છે ?

(A) શ્રી ફારૂખ એન્જિનિયર (B) શ્રી રવિ શાસ્ત્રી

(C) (A) અને (B) બંને (D) (A) અને (B) પૈકી એકપણ નહીં **(C)**

7. વર્ષ 2022-23નો 'પોલી ઉમરીગર એવોર્ડ' (શ્રેષ્ઠ ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર–મેન્સ) કોને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે ?

(A) શ્રી શુભમન ગિલ (B) શ્રી વિરાટ કોહલી

(C) શ્રી મોહમ્મદ શમી (D) શ્રી આર અશ્વિન **(A)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

પદ્મ પુરસ્કાર 2024 (Padma Awards-2024)

ભારતમાં દર વર્ષે 'પ્રજાસત્તાક દિન' નિમિત્તે પ્રજાસત્તાક દિવસની પૂર્વ સંધ્યાએ 'પદ્મ પુરસ્કાર' વિજેતાઓની જાહેરાત કરવામાં આવે છે.

- આ અંતર્ગત 25 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ વર્ષ 2024ના પદ્મ પુરસ્કાર માટે કુલ 132 મહાનુભાવોના નામની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.
- જેમાં 5 વ્યક્તિઓની પદ્મ વિભૂષણ, 17 વ્યક્તિઓની પદ્મ ભૂષણ અને 110 વ્યક્તિઓની પદ્મ શ્રી એવોર્ડ માટે પસંદગી કરવામાં આવી છે.
- વર્ષ 2024 માટેના પદ્મ પુરસ્કાર વિજેતાઓની યાદીમાં 30 મહિલાઓ તથા 8 ફોરેનર (NRI/PIO/OCI)નો સમાવેશ થાય છે.
- તેમજ વર્ષ 2024માં કુલ 9 વ્યક્તિઓને મરણોપરાંત આ એવોર્ડ એનાયત થયો છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

પદ્મ વિભૂષણ 2024 વિજેતા મહાનુભાવો (5)

ક્રમ	નામ	ક્ષેત્ર	રાજ્ય/દેશ
1	સુશ્રી વૈજયંતિમાલા બાલી	કલા	તમિલનાડુ
2	શ્રી કોનિડેલા ચિરંજીવી	કલા	આંધ્રપ્રદેશ
3	શ્રી એમ વેંકૈયા નાયડુ	જાહેર બાબતો	આંધ્રપ્રદેશ
4	શ્રી બિંદેશ્વર પાઠક (મરણોત્તર)	સામાજિક કાર્ય	બિહાર
5	કુ. પદ્મ સુબ્રહ્મણ્યમ	કલા	તમિલનાડુ

Padma Vibhushan

Padma Bhushan

Padma Shri

પદ્મ ભૂષણ 2024 વિજેતા મહાનુભાવો (17)

ક્રમ	નામ	ક્ષેત્ર	રાજ્ય/પ્રદેશ/દેશ
1	સુશ્રી ફાતિમા બીવી (મરણોત્તર)	જાહેર બાબતો	કેરળ
2	શ્રી હોર્મુસજી એન.કામા	સાહિત્ય અને શિક્ષણ પત્રકારત્વ	મહારાષ્ટ્ર
3	શ્રી મિથુન ચક્રવર્તી	કલા	પશ્ચિમ બંગાળ
4	શ્રી સીતારામ જિંદાલ	વેપાર અને ઉદ્યોગ	કર્ણાટક
5	શ્રી યંગ લિયુ	વેપાર અને ઉદ્યોગ	તાઈવાન
6	શ્રી અશ્વિન બાલાચંદ મહેતા	મેડિસિન	મહારાષ્ટ્ર
7	શ્રી સત્યબ્રત મુખર્જી (મરણોત્તર)	જાહેર બાબતો	પશ્ચિમ બંગાળ
8	શ્રી રામ નાઈક	જાહેર બાબતો	મહારાષ્ટ્ર
9	શ્રી તેજસ મધુસુદન પટેલ	મેડિસિન	ગુજરાત
10	શ્રી ઓલનચેરી રાજગોપાલ	જાહેર બાબતો	કેરળ
11	શ્રી દત્તાત્રય અંબાદાસ મયલુ ઉર્ફે રાજદત્ત	કલા	મહારાષ્ટ્ર
12	શ્રી તોગદાન રિનપોચે (મરણોત્તર)	અન્ય–આધ્યાત્મિકતા	લદ્દાખ
13	શ્રી પ્યારેલાલ શર્મા	કલા	મહારાષ્ટ્ર
14	શ્રી ચંદ્રેશ્વર પ્રસાદ ઠાકુર	મેડિસિન	બિહાર
15	કુ.ઉષા ઉથુપ	કલા	પશ્ચિમ બંગાળ
16	શ્રી વિજયકાંત (મરણોત્તર)	કલા	તમિલનાડુ
17	શ્રી કુંદન વ્યાસ	સાહિત્ય અને શિક્ષણ–પત્રકારત્વ	મહારાષ્ટ્ર

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

પદ્મશ્રી 2024 વિજેતા (110)

વર્ષ 2024માં કુલ 110 મહાનુભાવોની પદ્મશ્રી પુરસ્કાર માટે પસંદગી થઈ છે.

- તેમાં શ્રી રોહન બોપન્ના, શ્રી ઉદય દેશપાંડે, શ્રી કિરણ વ્યાસ, શ્રી હરબિન્દર સિંઘ, કુ. કલ્પના મોરપરીયા જેવા મહાનુભાવોનો સમાવેશ થાય છે.

પદ્મ પુરસ્કાર 2024 વિજેતા ગુજરાતી મહાનુભાવો

ક્રમ	નામ	ક્ષેત્ર	પુરસ્કાર
1	શ્રી તેજસ મધુસુદન પટેલ	મેડિસિન	પદ્મ વિભૂષણ
2	શ્રી રઘુવીર ચૌધરી	સાહિત્ય અને શિક્ષણ	પદ્મશ્રી
3	શ્રી યઝદી માણેકશા ઈટાલિયા	મેડિસિન	પદ્મશ્રી
4	સ્વ. હરીશ નાયક	સાહિત્ય અને શિક્ષણ	પદ્મશ્રી
5	શ્રી દયાળ માવજીભાઈ પરમાર	મેડિસિન	પદ્મશ્રી
6	શ્રી જગદીશ લાભશંકર ત્રિવેદી	કલા	પદ્મશ્રી

ગુજરાતી મૂળના વ્યક્તિને મળેલ પદ્મ-પુરસ્કાર

ક્રમ	નામ	ક્ષેત્ર	પુરસ્કાર
7	શ્રી કુંદન વ્યાસ (મહારાષ્ટ્ર)	સાહિત્ય અને શિક્ષણ–પત્રકારત્વ	પદ્મ વિભૂષણ
8	શ્રી કિરણ વ્યાસ (ફ્રાન્સ)	અન્ય–યોગ	પદ્મશ્રી

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

નોંધ : (1) સુરેન્દ્રનગરનું ઘરેણું એવા હાસ્ય કલાકાર ડૉ. જગદીશભાઈ ત્રિવેદી 50 વર્ષની વય પછી થતા કાર્યક્રમોની આવક આરોગ્ય અને શિક્ષણ પાછળ દાન કરે છે.

(2) ડૉ. તેજસ મધુસદન પટેલ ગુજરાત સહિત ભારતભરના જાણિતા કાર્ડિયોલોજીસ્ટ છે. કોરોનાકાળ દરમિયાન ગુજરાત સરકાર દ્વારા રચાયેલી નિષ્ણાંત લોકોની સમિતિમાં સામેલ હતા.

(3) શ્રી યઝદી ઈટાલિયાને સિકલ સેલ એનિમિયા કંટ્રોલ પ્રોગ્રામમાં યોગદાન આપવા બદલ પદ્મશ્રી એવોર્ડ મળ્યો છે. તેમણે ઈન્ડો–યુએસ એન.બી.એસ. પ્રોજેક્ટ હેઠળ ઘણા ICMR સંસાધન પ્રોજેક્ટમાં કામ કર્યુ છે.

(4) સ્વ. હરિશ નાયક બાળ સામયિક ઝગમગના તંત્રી હતા. 1952થી શરૂ કરીને અત્યાર સુધીમાં તેઓએ 2000થી પણ વધારે વાર્તાઓ લખેલ છે.

ભારતના સર્વોચ્ચ એવોર્ડ

- ભારતના સર્વોચ્ચ એવોર્ડ ક્રમશ : આ મુજબ છે :

  (1) ભારત રત્ન, (2) પદ્મ વિભૂષણ, (3) પદ્મ ભૂષણ, (4) પદ્મશ્રી

પદ્મ પુરસ્કાર

- પદ્મ પુરસ્કાર અંતર્ગત ત્રણ એવોર્ડનો સમાવેશ થાય છે :

ક્રમ	એવોર્ડ	શા માટે એનાયત થાય છે ?
1	પદ્મ વિભૂષણ	કોઈ ક્ષેત્રમાં અમૂલ્ય યોગદાન માટે
2	પદ્મ ભૂષણ	કોઈ ક્ષેત્રમાં વિશિષ્ટ અને ઉલ્લેખનીય યોગદાન માટે
3	પદ્મ શ્રી	જીવનના વિવિધ ક્ષેત્રો સાહિત્ય, શિક્ષણ, કલા, વિજ્ઞાન વગેરેમાં વિશિષ્ટ યોગદાન માટે

નોંધ : (1) ભારતમાં 'ભારત રત્ન પુરસ્કાર'ની સાથે 'પદ્મ પુરસ્કાર'નો પ્રારંભ પણ 1954થી જ થયો હતો.

(2) માર્ચ, એપ્રિલ 2024 દરમિયાન રાષ્ટ્રપતિ ભવન ખાતે યોજનાર સમારોહમાં ઉપરોક્ત મહાનુભાવોને ભારતના રાષ્ટ્રપતિશ્રીના હસ્તે આ એવોર્ડ એનાયત થશે.

ભારત રત્ન 2024

તાજેતરમાં ભારતના રાષ્ટ્રપતિએ વર્ષ 2024ના 'ભારત રત્ન એવોર્ડ'ની જાહેરાત કરી હતી.

- આ અંતર્ગત 2024માં બિહારના પૂર્વ મુખ્યમંત્રી સ્વ.શ્રી કર્પૂરી ઠાકુરને મરણોપરાંત ભારત રત્ન આપવામાં આવ્યો છે.

શ્રી કર્પૂરી ઠાકુર

શ્રી કર્પૂરી ઠાકુરનો જન્મ 24 જાન્યુઆરી, 1924ના રોજ બિહારના સમસ્તીપુર જિલ્લાના પીતૌંઝિયા (હવે કરપુરી ગામ) ગામમાં વાણંદ પરિવારમાં થયો હતો.

- તેમના પિતાનું નામ શ્રી ગોકુલ ઠાકુર અને માતાનું નામ શ્રીમતી રામદુલારી હતું.
- તેમણે 1940માં પટના યુનિવર્સિટીમાંથી મેટ્રિકની પરીક્ષા બીજા વિભાગમાં પાસ કરી હતી.
- તેમણે 1942માં હિન્દ છોડો આંદોલનમાં પણ ઝંપલાવ્યું હતું, આ માટે તેમણે 26 મહિના જેલમાં પણ વિતાવ્યા હતા.

- ભારતને આઝાદી મળ્યા બાદ તેમણે તેમના ગામની શાળામાં શિક્ષક તરીકે કામ કર્યુ હતું.
- તેઓ 1952માં સમાજવાદી પક્ષના ઉમેદવાર તરીકે તાજપુર મતવિસ્તારમાંથી બિહાર વિધાનસભાના સભ્ય બન્યા હતા.
- તેમણે બિહારના શિક્ષણમંત્રી અને નાયબ મુખ્યમંત્રી તરીકે પણ સેવા આપી હતી.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- તેઓ નાયબ મુખ્યમંત્રી બન્યા ત્યારે બિહારમાં ફરજિયાત અંગ્રેજી નાબૂદ કર્યું હતું.
- તેમણે બે વાર બિહારના મુખ્યમંત્રી તરીકે સેવા આપી હતી.
- 1970માં બિહારના પ્રથમ બિન–કોંગ્રેસી સમાજવાદી મુખ્યમંત્રી બન્યા હતા.
- તેમણે બિહારમાં દારૂના સંપૂર્ણ પ્રતિબંધનો પણ અમલ કર્યો હતો.
- તેમના શાસન દરમિયાન બિહારના પછાત વિસ્તારોમાં તેમના નામે ઘણી શાળાઓ અને કોલેજોની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.
- તેમણે 1970 થી 1971 અને 1977 થી 1979 એમ બે વખત બિહારના મુખ્યમંત્રી તરીકે સેવા આપી હતી.
- તેમની લોકપ્રિયતાને કારણે તેઓ 'જનનાયક'ના હુલામણા નામથી જાણીતા હતા.
- તેઓ સામાન્ય લોકોના કલ્યાણ માટે તેમની પ્રામાણિકતા અને સમર્પણ માટે વ્યાપકપણે આદરણીય હતા.
- તેઓ તેમની સમગ્ર કારકિર્દી દરમિયાન અનેક રાજકીય પક્ષો સાથે સંકળાયેલા હતા.
- તેઓ સમાજવાદી પક્ષ, ભારતીય ક્રાંતિ દળ, જનતા પાર્ટી અને લોકદળ જેવા રાજકીય પક્ષ સાથે જોડાયેલા હતા.
- ફેબ્રુઆરી 1988માં તેમનું અવસાન થયું હતું.

ભારત રત્ન

ભારત રત્ન એ ભારતનો સર્વોચ્ચ નાગરિક સન્માન પુરસ્કાર છે.

- આ સન્માન દર વર્ષે વધુમાં વધુ ત્રણ વ્યક્તિઓને આપી શકાય છે.
- આ સન્માન માટે ભારતના વડાપ્રધાન દ્વારા ભારતના રાષ્ટ્રપતિને ભલામણ કરવામાં આવે છે.
- ભારતના વડાપ્રધાન આ સન્માન માટે દર વર્ષે વધુમાં વધુ ત્રણ નામોની ભલામણ કરી શકે છે.
- વર્ષ 2024 સુધીમાં કુલ 49 વ્યક્તિઓને આ પુરસ્કાર એનાયત થયો છે.

ભારત રત્ન અંતર્ગત કેટલી રોકડ ધનરાશી આપવામાં આવે છે ?

ભારત રત્ન સાથે કોઈ નાણાકીય પુરસ્કાર જોડાયેલ નથી. આ પુરસ્કાર અંતર્ગત એકપણ રૂપિયાની રોકડ રકમ આપવામાં આવતી નથી.

- પણ ભારત રત્ન મેળવનારી વ્યક્તિને ભારતના પ્રોટોકોલ લિસ્ટમાં (1) રાષ્ટ્રપતિ (2) ઉપરાષ્ટ્રપતિ (3) વડાપ્રધાન (4) રાજ્યપાલ (5) પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ તથા નાયબ વડાપ્રધાન (6) સુપ્રિમ કોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશ અને લોકસભાના સ્પીકર બાદ સાતમા ક્રમે ગણવામાં આવે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- ભારતના પ્રોટોકોલ લિસ્ટ (અગ્રતા ક્રમ)માં સાતમા ક્રમે ભારતરત્ન મેળવનાર વ્યક્તિ ઉપરાંત ભારત સરકારના કેબિનેટ મંત્રી, જે તે રાજ્યના મુખ્યમંત્રી, યોજના આયોગના ઉપાધ્યક્ષ, પૂર્વ વડાપ્રધાન તથા રાજ્ય સભા અને લોકસભાના વિરોધ પક્ષના નેતાનો સમાવેશ થાય છે.
- ભારત રત્ન મેળવનાર વ્યક્તિઓને રાષ્ટ્રપતિના હસ્તાક્ષરવાળું એક પ્રશસ્તિપત્ર અને પીપળાનાં પાનના આકારનું સન્માનચિહ્ન આપવામાં આવે છે.
- આ પુરસ્કાર વડે સન્માનિત વ્યક્તિ પોતાના નામ આગળ કોઈ પદવી લખતા નથી.

ભારત રત્ન કોને એનાયત થાય છે ?

ભારતમાં રાષ્ટ્રની સેવા બદલ આ પુરસ્કાર એનાયત થાય છે.

- આ સેવાઓમાં કલા, સાહિત્ય, વિજ્ઞાન અથવા સાર્વજનિક ક્ષેત્રે આપેલી સેવાઓનો સમાવેશ થાય છે.
- શરૂઆતમાં આ સન્માન ફક્ત કલા, વિજ્ઞાન, સાહિત્ય અને જાહેરસેવાના ક્ષેત્રમાં પ્રદાન કરનારી વ્યક્તિઓને જ આપવામાં આવતું હતું.
- પરંતુ ડિસેમ્બર, 2011માં થયેલા સુધારા મુજબ હવે આ પુરસ્કાર વિસ્તૃત રીતે 'કોઈપણ ક્ષેત્રમાં માનવસેવાના પ્રયાસ' બદલ આપવામાં આવે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ભારત રત્ન પુરસ્કારનો પ્રારંભ

ભારતમાં 2 જાન્યુઆરી, 1954ના રોજ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રાજેન્દ્ર પ્રસાદ દ્વારા 'ભારત રત્ન'નો પ્રારંભ થયો હતો.

- ભારતમાં રાષ્ટ્રપતિના જાહેરનામા દ્વારા આ પુરસ્કારનો પ્રારંભ થયો હતો.
- 'ભારત રત્ન' અંગે ભારતના બંધારણમાં કોઈ સ્પષ્ટ જોગવાઈ નથી.
- 1954માં સૌપ્રથમ ડો. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન, શ્રી સી. રાજગોપાલાચારી અને શ્રી સી. વી. રામનને આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.
- વર્ષ 2015માં શ્રી મદન મોહન માલવીય અને શ્રી અટલ બિહારી વાજપેયીને ભારત રત્ન એનાયત થયો હતો. ત્યારબાદ છેલ્લે વર્ષ 2019માં શ્રી પ્રણવ મુખર્જી, શ્રી નાનાજી દેશમુખ અને શ્રી ભૂપેન હજારિકાને ભારત રત્ન એનાયત થયો હતો.

ભારત રત્ન પ્રથમ અને અંતિમ

વર્ષ	વિજેતા
1954	ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન, શ્રી સી. રાજગોપાલાચારી અને શ્રી સી. વી. રામન
2015	શ્રી મદન મોહન માલવીય અને શ્રી અટલ બિહારી વાજપેયી
2019	શ્રી પ્રણવ મુખર્જી, શ્રી નાનાજી દેશમુખ અને શ્રી ભૂપેન હજારિકા
2024	શ્રી કર્પૂરી ઠાકુર

ભારત રત્ન સ્થગિત

અત્યાર સુધીમાં ભારત રત્ન પુરસ્કાર બે વખત સ્થગિત કરવામાં આવ્યો છે :

(1) 13 જુલાઈ, 1977થી જાન્યુઆરી 1980 સુધી શ્રી મોરારજીભાઈ દેસાઈ સરકાર દ્વારા અને

(2) 1992 થી 1995 સુધી મધ્યપ્રદેશ અને કેરળ રાજ્યની હાઈકોર્ટમાં આ સન્માનોની બંધારણીય યોગ્યતાને પડકારતી અરજીને કારણે.

ભારત રત્ન વિજેતા વિદેશી વ્યક્તિઓ

સામાન્ય રીતે આ સન્માન ભારતના નાગરિકને જ આપવામાં આવે છે.

- પરંતુ સૌપ્રથમ 1980માં ભારતની બહાર જન્મેલાં અને પાછળથી ભારતનું નાગરિકત્વ મેળવનાર મધર ટેરેસાને આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.
- ત્યારબાદ પાકિસ્તનના નાગરિક શ્રી ખાન અબ્દુલ ગફાર ખાનને 1987માં અને દક્ષિણ આફ્રિકાના નાગરિક શ્રી નેલ્સન મંડેલાને 1990માં આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.

ભારત રત્ન વિજેતા મહિલાઓ

વર્ષ 2024 સુધીમાં કુલ પાંચ મહિલાઓને 'ભારત રત્ન' પુરસ્કાર એનાયત થયો છે.

- આ પાંચ મહિલાઓમાં શ્રીમતી ઈન્દિરા ગાંધી, મધર ટેરેસા, શ્રીમતી અરૂણા આસફઅલી, શ્રીમતી એમ. એસ. સુબ્બુલક્ષ્મી અને શ્રીમતી લતા મંગેશકરનો સમાવેશ થાય છે.
- જેમાં સૌપ્રથમ શ્રીમતી ઈન્દિરા ગાંધીને 1971માં આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ભારત રત્ન વિજેતા મહિલાઓ

ક્રમ	વિજેતા	વર્ષ
1	શ્રીમતી ઈન્દિરા ગાંધી	1971
2	મધર ટેરેસા	1980
3	શ્રીમતી અરુણા આસફઅલી	1997
4	શ્રીમતી એમ. એસ. સુબ્બુલક્ષ્મી	1998
5	શ્રીમતી લતા મંગેશકર	2001

ભારત રત્ન વિજેતા ગુજરાતીઓ

વર્ષ 2024 સુધીમાં શ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ અને શ્રી મોરારજી રણછોડજી દેસાઈ એમ ગુજરાતમાં જન્મેલા કુલ બે ગુજરાતીઓને જ આ પુરસ્કાર એનાયત થયો છે.

- આ બંનેને વર્ષ 1991માં આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.

ભારત રત્ન વિજેતા ગુજરાતીઓ

ક્રમ	વિજેતા	વર્ષ
1	શ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ	1991
2	શ્રી મોરારજી દેસાઈ	1991

નોંધ : ગુજરાતના અમદાવાદ ખાતે સ્થાયી થયેલા શ્રી ગુલઝારી લાલ નંદાને 1997માં 'ભારત રત્ન' એનાયત થયો હતો. પરંતુ તેમનો જન્મ પાકિસ્તાનના સિયાલકોટમાં થયો હતો.

ભારત રત્ન વિજેતા સૌથી નાની તથા મોટી ઉંમરની વ્યક્તિઓ

ભારત રત્ન વિજેતા સૌથી નાની વયના વ્યક્તિ શ્રી સચિન તેંડુલકર છે. શ્રી સચિન તેંડુલકરને વર્ષ 2014માં ફક્ત 40 વર્ષની વયે આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.

- જ્યારે ભારત રત્ન વિજેતા સૌથી વડીલ વ્યક્તિ શ્રી ધોન્ડો કેશવ કર્વે છે.
- પ્રસિદ્ધ સમાજ સેવક શ્રી ધોન્ડો કેશવ કર્વેને 1958માં 100 વર્ષની વયે આ પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.

નોંધ : (1) વર્ષ 2024 સુધીમાં કુલ 49 વ્યક્તિઓમાંથી કુલ 15 વ્યક્તિઓને આ પુરસ્કાર મરણોત્તર એનાયત થયો છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

(2) જેમાં સૌપ્રથમ 1966માં શ્રી લાલ બહાદુર શાસ્ત્રીને સૌપ્રથમ વખત આ પુરસ્કાર મરણોત્તર એનાયત થયો હતો.

(3) શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝને 1992માં મરણોત્તર 'ભારત રત્ન' પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો. પરંતુ નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝનું મૃત્યુ વિવાદાસ્પદ હોવાથી તેમને એનાયત થયેલા આ એવોર્ડના મરણોપરાંત સ્વરૂપ અંગે પ્રશ્નો સર્જાયા હતા. આથી, ભારત સરકારે આ સન્માન પાછું લઈ લીધું હતું. ભારત સરકાર દ્વારા એનાયત થયેલો ભારત રત્ન પુરસ્કાર પાછો લઈ લેવાનું આ એકમાત્ર ઉદાહરણ છે.

ભારત રત્ન મેડલની ડિઝાઈન

હાલ એનાયત થતા ભારત રત્ન પુરસ્કારના મેડલમાં તાંબાના બનેલા પિપળના પત્તા પર પ્લેટિનમનો ચમકતો સૂર્ય છે.

- તેની નીચે દેવનાગિરી લિપીમાં ચાંદીથી "ભારત રત્ન" લખેલું હોય છે.
- આ મેડલની બીજી બાજુ પ્લેટિનમનું બનેલું ભારતનું રાષ્ટ્રીય ચિહ્ન અને તેની નીચે દેવનાગરિગી લિપીમાં 'સત્યમેવ જયતે' લખાયેલું હોય છે.
- આ અગાઉ પ્રારંભમાં 'ભારત રત્ન' વિજેતા વ્યક્તિને 35 mmનો ગોળાકાર સુવર્ણ ચંદ્રક એનાયત થતો હતો.

પરીક્ષાલક્ષી સંભવિત પ્રશ્નો

1. ભારતમાં વર્ષ 2024ના 'પદ્મ પુરસ્કાર' માટે કુલ કેટલા મહાનુભાવોની પસંદગી કરવામાં આવી છે ?

(A) 5 (B) 17 (C) 132 (D) 140 **(C)**

2. ભારતમાં વર્ષ 2024ના 'પદ્મ વિભૂષણ' પુરસ્કાર માટે કુલ કેટલા મહાનુભાવોની પસંદગી કરવામાં આવી છે ?

(A) 3 (B) 5 (C) 7 (D) 17 **(B)**

3. ભારતમાં વર્ષ 2024ના 'પદ્મ ભૂષણ' પુરસ્કાર માટે કુલ કેટલા મહાનુભાવોની પસંદગી કરવામાં આવી છે ?

(A) 17 (B) 19 (C) 26 (D) 110 **(A)**

4. ભારતમાં વર્ષ 2024ના 'પદ્મ શ્રી' પુરસ્કાર માટે કુલ કેટલા મહાનુભાવોની પસંદગી કરવામાં આવી હતી ?

(A) 110 (B) 91 (C) 81 (D) 87 **(A)**

5. વર્ષ 2024માં ગુજરાતના કયા મહાનુભાવને પદ્મ વિભૂષણ એવોર્ડથી નવાજવામાં આવ્યા છે ?

(A) શ્રી ખલીલ ધનતેજવી (B) શ્રી માલજીભાઈ દેસાઈ

(C) શ્રી બિંદેશ્વર પાઠક (D) શ્રી તેજસ મધુસુદન પટેલ **(D)**

6. ભારતમાં પદ્મ પુરસ્કાર તથા ભારત રત્ન પુરસ્કારનો પ્રારંભ ક્યારથી થયો હતો ?

(A) 1954 (B) 1956 (C) 1958 (D) 1960 **(A)**

7. તાજેતરમાં નીચેના પૈકી કોને વર્ષ 2024ના 'ભારત રત્ન' એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે ?

(A) સુશ્રી સુષ્મા સ્વરાજ (મરણોત્તર) (B) શ્રી કર્પૂરી ઠાકુર (મરણોત્તર)

(C) શ્રી પ્રકાશસિંઘ બાદલ (મરણોત્તર) (D) શ્રી બિપીન રાવત (મરણોત્તર) **(B)**

8. વર્ષ 2024 સુધીમાં કુલ કેટલી વ્યક્તિઓને 'ભારત રત્ન' પુરસ્કાર એનાયત થયો છે ?

(A) 46 (B) 47 (C) 48 (D) 49 **(D)**

9. નીચેના પૈકી કયા વિદેશી વ્યક્તિને ભારત રત્ન પુરસ્કાર મળ્યો નથી ?

(A) મધર ટેરેસા (B) શ્રી ખાન અબ્દુલ ગફાર ખાન

(C) શ્રી નેલ્સન મંડેલા (D) લોર્ડ માઉન્ટ બેટન **(D)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

NEWS IN SHORTS

ગુજરાત

➤ **નેશનલ ગર્લ ચાઈલ્ડ ડે 2024 : ગુજરાત એસેમ્બલી ખાતે મોક 'તેજસ્વિની વિધાનસભા' યોજાઈ**

24 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ ગાંધીનગરમાં ગુજરાત વિધાનસભા ખાતે તેજસ્વીની વિધાનસભા યોજાઈ હતી. જેનો ઉદ્દેશ્ય ગુજરાતની દીકરીઓ માટે યાદગાર રાષ્ટ્રીય કન્યા બાળ દિવસ બનાવવાનો હતો. આ ઉપરાંત આ ઈવેન્ટનો ઉદ્દેશ્ય લોકશાહી મૂલ્યો સાથે સંરેખિત નેતૃત્વ કૌશલ્યોના વિકાસને ઉત્તેજન આપતી વખતે રાજકરણમાં મહિલાઓની ભાગીદારી, જાગૃતિ અને રસ વધારવાનો હતો. ગુજરાતની વિવિધ શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓએ વિધાનસભા ગૃહમાં ભૂમિકાઓ સંભાળી હતી. ગુજરાત રાષ્ટ્રનું પ્રથમ રાજ્ય છે જેણે મહિલા વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સંચાલિત વિધાનસભા ગૃહને ગૌરવ અપાવ્યું છે. લોકશાહીના સિદ્ધાંતોને મજબૂત કરવા માટે ગુજરાત વિધાનસભા દ્વારા આ વધુ એક પગલું છે.

➤ **'સ્મૃતિવન, અન અનપેરેલલ્ડ એપોથિઓસિસ ઓફ કોમેમોરેશન ટુ 2001 વિક્ટિમ્સ ઓફ ગુજરાત અર્થક્વેક' કોફી-ટેબલ બુક**

મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે 'સ્મૃતિવન, અન અનપેરેલલ્ડ એપોથિઓસિસ ઓફ કોમેમોરેશન ટુ 2001 વિક્ટીમ્સ ઓફ ગુજરાત અર્થક્વેક' પુસ્તકનું ગાંધીનગરમાં વિમોચન કર્યુ હતું. ગુજરાત સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી–જી.એસ.ડી.એમ.એ. દ્વારા આ કોફીટેબલ બૂક પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી. 26 જાન્યુઆરીના રોજ કચ્છના ભૂકંપના 23 વર્ષ પૂરા થવા પૂર્વે મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલના હસ્તે વિમોચન થયેલી આ કોફી ટેબલ બુકમાં 2001ના ભૂકંપ પછી ભુજીયા ડુંગરના ટ્રાન્સફોર્મેશન અને વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના દિશાદર્શનમાં થયેલી ગુજરાતની વિકાસયાત્રાની ગાથાનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

➤ **વડોદરાના હરણી તળાવમાં બોટ પલટી જતા 12 બાળકોના મૃત્યુ**

વડોદરાના હરણી તળાવમાં પર્યટન માટે આવેલા ન્યુ સનરાઈઝ સ્કૂલના બાળકોની બોટ પલ્ટી જતા 12 બાળકો, એક શિક્ષિકા અને એક મહિલા સુપરવાઈઝર મળી 14ના ડૂબી જવાથી મૃત્યુ નિપજ્યા હતા.

ભારત

➤ **વેમના જયંતિ**

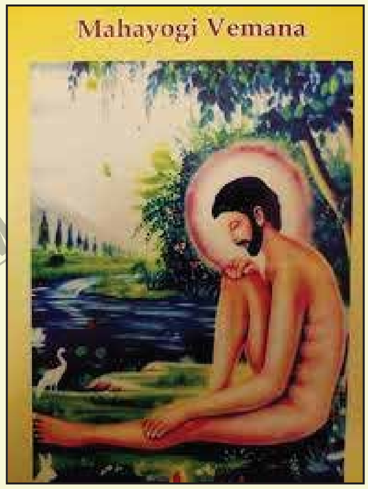

ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 19 જાન્યુઆરી, 2024ના રોજ વેમના જયંતિના અવસર પર તેમને શ્રદ્ધાંજલિ આપી હતી. યોગી વેમના તરીકે પ્રસિદ્ધ તેઓ એક ભારતીય ફિલસૂફ અને તેલગુ ભાષાના કવિ હતા. તેમની કવિતાઓ સરળ ભાષા અને મૂળ રૂઢિપ્રયોગોના ઉપયોગ માટે જાણીતી છે. આ કવિતાઓમાં યોગ, જ્ઞાન, અને નૈતિકતાના વિષયોની ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAM ®

➤ **પ્રધાનમંત્રી રાષ્ટ્રીય બાળ પુરસ્કાર**

ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી દ્રૌપદી મૂર્મુએ તાજેતરમાં 19 બાળકોને બહાદુરી, વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજી, નવીનતા, સમાજસેવા, રમતગમત અને કલા તથા સંસ્કૃતિમાં તેમના ઉત્કૃષ્ટ યોગદાન માટે વિવિધ કેટેગરીમાં 'પ્રધાનમંત્રી રાષ્ટ્રીય બાળ પુરસ્કાર'થી સન્માનિત કર્યા હતા. બાળકોની ઊર્જા, નિશ્ચિય, ક્ષમતા અને ઉત્સાહની ઉજવણી કરવા દર વર્ષે પ્રધાનમંત્રી રાષ્ટ્રીય બાળપુરસ્કારનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ પુરસ્કાર મેળવનારને મેડલ, 1 લાખ રૂપિયાનું રોકડ પુરસ્કાર, પ્રમાણપત્ર અને પ્રશસ્તીપત્ર મળે છે. કેન્દ્રીય મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રીની અધ્યક્ષતાવાળી પસંદગી સમિતિ દ્વારા એવોર્ડ વિજેતાઓની પસંદગી કરવામાં આવી હતી. આ પુરસ્કારો દર વર્ષે ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા પ્રજાસત્તાક દિવસ પહેલાના અઠવાડિયામાં આપવામાં આવે છે.

➤ **મધિકા ભાષા લુપ્ત થવાને આરે**

કેરળમાં કરીવેલુર ગ્રામ પંચાયત પાસે કુકનમની દૂરસ્થ વસાહતમાં ચકલિયા જૂથને તેમની ભાષા મધિકાની નિકટવર્તી ખોટનો સામનો કરવો પડી રહ્યો છે. હાલમાં માત્ર બે જ લોકો બાકી છે જે મધિકાના છેલ્લી અસ્ખલિખિત બોલનાર છે. તેને ડર છે કે તેના મૃત્યુથી આ ભાષા દુનિયામાંથી લુપ્ત થઈ જશે. મધિકાની ઉપેક્ષા ચકલિયા સમુદાય સાથે સંકળાયેલા સામાજિક દ્વેષને આભારી છે. મધિકા એવી ભાષા છે જેની કોઈ લિપી નથી અને તે તેલુગુ, તુલુ, કન્નડ અને મલયાલમનું મિશ્રણ છે.

વિશ્વ

➤ **કેમરૂને બાળકો માટે વિશ્વનો પ્રથમ મેલેરિયા રસી કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો**

કેમરૂને 22 જાન્યુઆરીના રોજ ઐતિહાસિક મેલેરિયા રસી કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો હતો, જે બે વર્ષમાં 2.5 મિલિયન બાળકોને આવરી લેશે. વૈશ્વિક મેલેરિયા મૃત્યુદરના 95% આફ્રિકામાં થાય છે, તેથી અહીં ચેપને કાબુમાં રાખવું મહત્ત્વપૂર્ણ છે. સબ–સહારન આફ્રિકામાં વાર્ષિક 250 મિલિયન કેસો મેલરિયાના છે, જેમાં 600,000 બાળકોના મૃત્યુનો સમાવેશ થાય છે. રસીકરણ ખંડની આરોગ્ય પ્રણાલીઓ અને અર્થતંત્ર પરના આ પ્રચંડ બોજને દૂર કરશે. તથા પરિવારોના જીવનને બચાવશે. કેમરૂન 2021ના અંતમાં મેલેરિયા માટે મંજૂર કરાયેલ પ્રથમ રસી મોસ્કિરિકસનો ઉપયોગ કરશે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

1. તાજેતરમાં ચર્ચામાં રહેલ ડી.કે.બસુનો ચુકાદો કોની સાથે સંબંધિત છે ?
– પોલીસ કસ્ટડીમાં વ્યક્તિઓના અધિકાર અને ગૌરવનું રક્ષણ

2. તાજેતરમાં ભારતે તીડના ખતરાનો સામનો કરવા માટે 40,000 લિટર મેલાથિઓન કયા દેશને મોકલ્યું હતું ?
– અફઘાનિસ્તાન

3. તાજેતરમાં 42 દિવસીય મહામંડળ ઉત્સવનું ઉદ્ઘાટન કયાં થયું હતું ? – ઉત્તરપ્રદેશ

4. ચાંદકા–દામપારા વન્યજીવ અભ્યારણ્ય જે તાજેતરમાં સમાચારમાં હતું, તે કયા રાજ્યમાં આવેલું છે ? – ઓડિશા

5. યુનાઈટેડ નેશન્સ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (UNDP) અને ડેનમાર્કની સરકારે _____ દેશમાં 'ગ્રીન રૂમ' શરૂ કર્યા છે.
– યુક્રેન

(ગ્રીન રૂમ એ ખાસ જગ્યાઓ છે જે પોલીસ અધિકારીઓ અને બચી ગયેલા બાળકો તથા ગુનાના સાક્ષીઓ વચ્ચે ક્રિયાપ્રતિક્રિયાની સુવિધા આપે છે.)

6. કઈ IITએ તાજેતરમાં ઈ–મોબિલિટી સિમ્યુલેશન લેબની સ્થાપના માટે અલ્ટેયર સાથે સહયોગ કર્યો છે ?
– IIT મદ્રાસ

7. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'ક્રોહન રોગ' કયા અંગને સૌથી વધુ અસર કરે છે ? – નાના આંતરડા

8. કયું કેન્દ્રીય મંત્રાલય ગંભીર છેતરપિંડી તપાસ કાર્યાલય (SFIO) સાથે સંકળાયેલું છે, જે તાજેતરમાં સમાચારમાં રહ્યું છે ? – કોર્પોરેટ બાબતોનું મંત્રાલય

9. તમિલ નવલકથા નાનથાન ઔરંગઝેબના લેખક કોણ છે ? – ચારુ નિવેદિતા

10. કયા દેશે યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ સાથે ટોમાહોક મિસાઈલો ખરીદવા માટે કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે ? – જાપાન

11. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ સુલતાનપુર પક્ષી અભયારણ્ય કયા રાજ્યમાં આવેલું છે ? – હરિયાણા

12. ગ્રીન હાઈડ્રોજન ટ્રાન્ઝિશન (SIGHT) પ્રોગ્રામ માટે વ્યૂહાત્મક હસ્તક્ષેપનો પ્રાથમિક ઉદ્દેશ્ય શું છે, જે તાજેતરમાં સમાચારમાં હતું ? – ગ્રીન હાઈડ્રોજન ઉત્પાદન

13. તાજેતરમાં સમાચારોમાં રહેલ 'ગ્રેટ ઈન્ડિયન બસ્ટાર્ડ'નું IUCN સ્ટેટસ શું છે ? – ક્રિટિકલી ડેન્જેર્ડ

14. 19મી 'Non-Aligned Movement (NAM)' સમિટ કયાં યોજાઈ હતી ? – કમ્પાલા (યુગાન્ડા)

15. બ્યુરો ઓફ પોલીસ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (BPRD), જે તાજેતરમાં સમાચારમાં હતું, તે કયા મંત્રાલય હેઠળ આવે છે ? – ગૃહ મંત્રાલય

16. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'એન્ડ્રોગ્રાફિક્સ થેનિએન્સિસ' શું છે ? – છોડ

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

17. તાજેતરમાં કઈ નાણાકીય સંસ્થા ભારતના સૌથી મોટા રિન્યુએબલ એનર્જી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ટ્રસ્ટ (InVIT)માં એન્કર ઈન્વેસ્ટર બની છે ? – એશિયન ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બેંક (AIIB)
18. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'હમારા સંવિધાન, હમારા અભિયાન' કયા મંત્રાલય સાથે સંકળાયેલું છે ? – કાયદો અને ન્યાય મંત્રાલય
19. ટેક્સાસ, યુએસએમાં WTT ફીડર કોર્પસ ક્રિસ્ટી 2024માં કોણે તેમનું પ્રથમ વૈશ્વિક ટેબલ ટેનિસ ટાઈટલ જીત્યું છે ? – શ્રીજા અકુલા
20. તાજેતરમાં કયા દેશે બાળકો માટે વિશ્વનો પ્રથમ મેલેરિયા રસી કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો છે ? – કેમરૂન
21. કઈ ભારતીય પ્રાદ્યોગિક સંસ્થાએ શિક્ષણ મંત્રાલય દ્વારા 'એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત' પહેલના ભાગરૂપે 'યુવા સંગમ તબક્કો 3' સફળતાપૂર્વક આયોજિત કર્યો છે ? – IIT ગુવાહાટી
22. CoRover.ai દ્વારા રજૂ કરાયેલ ભારતનું પ્રથમ લાર્જ લેંગ્વેજ મોડલ BharatGPT, ટેક્સ્ટ મોડાલિટીમાં કેટલી ભાષાઓને સમર્થન આપે છે ? – 22 ભાષાઓ
23. ભારતમાં રાષ્ટ્રીય મતદાતા દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે ? – 25 જાન્યુઆરી
24. ITના ક્ષેત્રમાં સહકાર માટે ભારતે તાજેતરમાં કયા દેશ સાથે MoU કર્યા છે ? – ઓમાન
25. ભારતના કયા રાજ્યમાં વિશ્વની પ્રથમ 'બ્લેક ટાઈગરી સફારી' સ્થપાઈ છે ? – ઓડિશા
26. કેન્દ્રીય સ્વાસ્થ્ય મંત્રી શ્રી મનસુખ માંડવિયાએ કયા શહેરમાં AIISH સેટેલાઈટ સેન્ટરનો શિલાન્યાસ કર્યો હતો ? – કાનપુર
27. ભારતના કયા રાજ્યમાં 2027 સુધીમાં બીજું વેરી લો ફ્રીકવન્સી કોમ્યુનિકેશન સ્ટેશન સ્થાપિત કરવામાં આવશે ? – તેલંગાણા
28. એશિયન બૌદ્ધ પરિષદ ફોર પીસ (ABCP)એ તેની 12મી મહાસભા કયા શહેરમાં બોલાવી હતી ? – નવી દિલ્હી
29. કઈ સંસ્થાએ ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ માટે 14 ફાસ્ટ પેટ્રોલ વેસેલ્સ (FPV)ના સંપાદન માટે ભારત સરકાર સાથે કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે ? – Mazagon ડોક શિપબિલ્ડર્સ
30. ILO દ્વારા દર્શાવ્યા મુજબ વર્ષ 2024 માટે અંદાજિત વૈશ્વિક બેરોજગારી દર કેટલો છે ? – 5.2%
31. તાજેતરની ચૂંટણીમાં ભૂટાનના વડાપ્રધાન તરીકે બીજા કાર્યકાળ માટે કોણ ચૂંટાયું છે ? – શેરિંગ તોબગે
32. WTOમાં ભારતના રાજદૂત તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે ? – સેંથિલ પાંડિયન સી
33. ટેક્નોલોજીનો ઉપયોગ કરવાની તેની પ્રતિબદ્ધતા પર ભાર મૂકતા ભારતીય સેનાએ 2024ને શું જાહેર કર્યું છે ? – ટેક્નોલોજીનું શોષણ વર્ષ

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

34. કઈ સંસ્થાએ તાજેતરમાં રોગચાળો ફાટી નિકળવાના વૈશ્વિક પ્રતિભાવો વધારવા માટે CEPI સાથે ભાગીદારી કરી છે ? – સીરમ સંસ્થા
35. કયું રાજ્ય 'ગૃહ જ્યોતિ યોજના' શરૂ કરી રહ્યું છે ? – તેલંગાણા
36. હોંગકોંગ એશિયન મેરેથોન ચેમ્પિયનશીપ 2024માં કોણે ગોલ્ડ મેડલ જીત્યો છે, જે ભારતીય એથ્લેટિક્સ માટે ઐતિહાસિક ક્ષણ છે ? – માનસિંહ
37. યક્ષગાન તરીકે ઓળખાતું નૃત્ય–નાટક ભારતના કયા રાજ્ય સાથે સૌથી મજબૂત રીતે સંકળાયેલું છે ? – કર્ણાટક
38. રાષ્ટ્રીય માર્ગ સુરક્ષા સપ્તાહ દર વર્ષે કઈ તારીખો દરમિયાન મનાવવામાં આવે છે ? – 11 થી 17 જાન્યુઆરી
39. પગારના વિવાદને કારણે થયેલા રમખાણોને કારણે કયા દેશમાં કટોકટીની સ્થિતિ જાહેર કરવામાં આવી હતી ? – પાપુઆ ન્યુ ગિની
40. તાજેતરમાં T20 ઈન્ટરનેશનલમાં 150 વિકેટ લેનાર પ્રથમ બોલર બનવાનો ઐતિહાસિક સીમાચિહ્ન કોણે હાંસલ કર્યુ છે ? – ટિમ સાઉથી
41. હ્યુન્ડાઈ મોટર ઈન્ડિયા લિમિટેડ તમિલનાડુમાં 'હાઈડ્રોજન ઈનોવેશન વેલી' સ્થાપવા માટે કઈ સંસ્થા સાથે ભાગીદારી કરી છે ? – IIT મદ્રાસ
42. ખાંડ ઉદ્યોગમાં શ્રેષ્ઠ પર્યાવરણ અધિકારીનો એવોર્ડ મેળવનાર પ્રથમ મહિલા અધિકારી કોણ છે ? – દીપા ભંડારે
43. ભારત અને _____ દેશના કોસ્ટગાર્ડ્સે ચેન્નાઈના દરિયાકિનારે સંયુક્ત કવાયત 'સહયોગ કાઈજીન' સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરી હતી. – જાપાન
44. ભારતમાં પર્યાવરણને અનુકૂળ પ્રોજેક્ટને ટેકો આપવા માટે ભંડોળ એકત્ર કરવા માટે કઈ બેંકે 'ગ્રીન રૂપી ટર્મ ડિપોઝિટ' (SGR TD) શરૂ કરી છે ? – SBI
45. કયા શહેરમાં સૌથી લાંબી સોલાર લાઈટ લાઈન ઈન્સ્ટોલ કરી વિશ્વ વિક્રમ સ્થાપ્યો છે ? – અયોધ્યા
46. આરોગ્ય મૈત્રી પ્રોજેક્ટમાં ભીષ્મ ક્યુબ શું છે ? – મોબાઈલ હોસ્પિટલ
47. 63મી સેન્ટ્રલ જીઓલોજીકલ પ્રોગ્રામિંગ બોર્ડ (CGPB)ની બેઠક કયા શહેરમાં યોજાઈ હતી ? – ભોપાલ
48. 2026થી કયું શહેર સ્પેનિશ ફોર્મ્યુલા 1 ગ્રાન્ડ પ્રિક્સનું આયોજન કરશે ? – મેડ્રિડ
49. તાજેતરમાં 'હમારા સંવિધાન, હમારા સન્માન' અભિયાનનું ઉદ્‌ઘાટન કોણે કર્યુ હતું ? – શ્રી જગદીપ ધનખર
50. શ્રી ખોડલધામ ટ્રસ્ટ દ્વારા શરૂ કરાયેલ કેન્સર હોસ્પિટલ અને સંશોધન કેન્દ્રનો શિલાન્યાસ કયા શહેરમાં કરવામાં આવ્યો હતો ? – રાજકોટ
51. શ્રી સર્બાનંદ સોનોવાલે 'આયુષ દીક્ષા કેન્દ્ર'નો શિલાન્યાસ કયાં કર્યો હતો ? – ભૂવનેશ્વર

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

52. ગોલે મેળા ફેસ્ટિવલ કયાં ઉજવાય છે ? – ઉધમપુર (જમ્મુ–કાશ્મીર)

53. ફ્રાન્સના નાઈસ ગ્રાન્ડ પ્રિક્સ ડી ફ્રાન્સ હેનરી ડેગલેન કુસ્તી ટુર્નામેન્ટમાં કોણે કાંસ્ય ચંદ્રક મેળવ્યો છે ? – રવિ કુમાર દહિયા

54. RBI દ્વારા DCB બેંકના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અને CEO તરીકે કોની મંજૂરી આપવામાં આવી છે ? – પ્રવીણ અચ્યુથન કટ્ટી

55. કઈ ભારતીય પેઢીએ પ્રથમ ISO 27001 : 2022 પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત કર્યું છે ? – હલ્દિયા પેટ્રોકેમિકલ્સ

56. NIC ઈન્ડિયા લિમિટેડ દ્વારા ભારત હેવી ઈલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ (BHEL)ને આપવામાં આવેલ પીટ હેડ ગ્રીન ફીલ્ડ થર્મલ પાવર પ્રોજેક્ટ કયા ભારતીય રાજ્યમાં સ્થિત છે ? – ઓડિશા

57. તાજેતરમાં કયા શહેરમાં 'ઈન્ડિયા ઈન્ટરનેશનલ સાયન્સ ફેસ્ટિવલ' (IISF)ની 9મી આવૃત્તિનું ઉદ્‌ઘાટન કરવામાં આવ્યું છે ? – ફરીદાબાદ

58. કયા દેશની વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટ્સ પર સૌર પાવર સ્ટેશનનું ઉદ્‌ઘાટન કરવામાં આવ્યું છે ? – ઈજિપ્ત

59. G77 ત્રીજી દક્ષિણ સમિટ કયાં યોજાઈ હતી ? – કમ્પાલા, યુગાન્ડા

60. વિંગ્સ ઈન્ડિયા એવોર્ડ્સ 2024માં કયા બે એરપોર્ટને સંયુક્ત રીતે 'વર્ષનું શ્રેષ્ઠ એરપોર્ટ' એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો હતો ? – બેંગ્લુરૂ અને દિલ્હી

61. કેન્દ્રીય કેબિનેટે કયા ક્ષેત્રમાં સહકાર માટે નેધરલેન્ડ, ડોમિનિકન રિપબ્લિક અને એક્વાડોર સાથેના MoUને મંજૂરી આપી છે ? – તબીબી ઉત્પાદનો નિયમન

62. વર્લ્ડ ટ્રેડ સેન્ટર ખાતે પ્રથમ ઓફિસ સ્પેસનું ઉદ્‌ઘાટન કયાં થયું હતું ? – નવી દિલ્હી

63. કઈ કંપનીએ આગામી પાંચ વર્ષ માટે IPLની ટાઈટલ સ્પોન્સરશિપ મેળવી છે ? – TATA

64. પેપ્સિકો ઈન્ડિયાના નવા CEO તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે ? – જાગૃત કોટેચા

65. ફિશરીઝ મેનેજમેન્ટ પર FAO COFI સબ–કમિટીમાં તાજેતરમાં કયા દેશે પ્રથમ ઉપાધ્યક્ષનું પદ મેળવ્યું છે ? – ભારત

66. વૈશ્વિક સ્તરે UPI ચૂકવણીને વિસ્તારવા માટે કઈ ડિજિટલ પેમેન્ટ પ્લેટફોર્મ એપ્લિકેશને NPCI સાથે ભાગીદારી કરી છે ? – Google Pay

67. તાજેતરમાં કયા દેશે તેની પાણીની અંદર શસ્ત્ર પ્રણાલીનું પરીક્ષણ કર્યું હતું ? – ઉત્તર કોરિયા

68. કેન્દ્રીય મત્સ્યોદ્યોગ મંત્રી શ્રી પરષોત્તમ રૂપાલાએ માછલીઓની વસતીને વધારવા અને ટકાઉ માછીમારીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કૃત્રિમ રીફ પ્રોજેક્ટનો પ્રારંભ કયા સ્થળે કર્યો હતો ? – વિઝિંજમ, કેરળ

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

69. તાજેતરમાં કયું શહેર 3D શહેરી અવકાશી ડિજિટલ ટવીન વિકસાવનાર ભારતમાં પ્રથમ બન્યું છે ? – વારાણસી

70. વિશ્વ ચેમ્પિયન ડીંગ લિરેનને હરાવીને અને શ્રી વિશ્વનાથ આનંદને પાછળ છોડીને ભારતના નંબર-1 ચેસ પ્લેયર બનવા માટે કોણે ઐતિહાસિક સીમાચિહ્ન પ્રાપ્ત કર્યું છે ? – રમેશબાબુ પ્રજ્ઞાનન્ધા

71. કયા રાજ્યએ દિવ બીચ ગેમ્સ 2024માં એકંદરે ચેમ્પિયન મેળવી છે ? – મધ્યપ્રદેશ

72. તાઈવાનની ઐતિહાસિક ચૂંટણીમાં પ્રમુખ તરીકે કોણ ચૂંટાયું છે ? – લાઈ ચિંગ–તે

73. તાજેતરમાં સોશિયલ ઓડિટ એડવાઈઝરી બોડી (SAAB)ની ઉદ્‌ઘાટન બેઠક _____ ખાતે યોજાઈ હતી. – ડો. આંબેડકર ઈન્ટરનેશનલ સેન્ટર, નવી દિલ્હી

74. _____એ આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ મોડલ્સ દ્વારા સમર્થિત પ્લેટફોર્મ વિકસાવ્યું છે, જે માનવ સ્માર્ટફોનની ક્રિયાઓની નકલ કરવા અને વિનંતી પર તેને ચલાવવા માટે સક્ષમ છે ? – Rabbit Inc

75. 'આંતરરાષ્ટ્રીય હોલકોસ્ટ રિમેમ્બરન્સ ડે' ક્યારે ઉજવવામાં આવ્યો હતો ? – 27 જાન્યુઆરી

GPSC Class 1/2, S.T.I., PI, Dy.S.O., નાયબ મામલતદાર, ચીફ ઓફિસર, PSI-ASI-કોન્સ્ટેબલ, બિનસચિવાલય ક્લાર્ક, વનરક્ષક, FHW-MPHW, તલાટી, જુ.ક્લાર્ક, TET-TAT તથા ગુજરાત સરકારની તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓની સર્વશ્રેષ્ઠ તૈયારી કરવા તેમજ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓના અનુભવી વિષય નિષ્ણાત ફેકલ્ટીની ટીમ પાસે સર્વશ્રેષ્ઠ અભ્યાસ કરવા માટે...

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં સફળતા મેળવવા માટે અત્યારે જ

Google Play પરથી iceonline DOWNLOAD કરો

OR

QR કોડ સ્કેન કરો

FREE

- E-Books
- Daily Weekly & Final Mock Test
- LECTURE PDF
- READING SCHEDULE

HIGH SCORING STRATEGY

LIVE + RECORDED BATCH

- સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં આપની સફળતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે તમામ વિષયોનો 360° અભ્યાસ
- સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનો વિશેષ અનુભવ ધરાવતી વિષય નિષ્ણાત ફેકલ્ટીઓની ટીમ દ્વારા દરેક વિષયોનો ટુ ધી પોઈન્ટ અભ્યાસ
- નવી પરીક્ષા પદ્ધતિને અનુરૂપ સંપૂર્ણ અભ્યાસક્રમને આવરી લેતા અદ્યતન માહિતી સાથેના લેટેસ્ટ વીડિયો લેક્ચર
- સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના દરેક વિષયોનો સ્માર્ટ વર્ક અને સમજણ શક્તિના સમન્વયથી અભ્યાસ
- તમામ વિષયોનો ટોપિક વાઈઝ ઊંડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરાવતા વીડિયો લેક્ચર

રાજકોટ
93757 01110

Head Office : ICE, બીજો માળ, સદગુરુ કોમ્પલેક્ષ, સ્વામિનારાયણ મંદિર પાસે, કાલાવડ રોડ, રાજકોટ

ગાંધીનગર
81406 01110

218, B-Block, અટારીયા સરગાસણ ક્રોસ રોડ, ગાંધીનગર.

જૂનાગઢ
76985 01110

પેરી પ્લાઝા કોમ્પ્લેક્સ, અલકાપુરી સોસાયટી પાસે, ઝાંઝરડા રોડ, જૂનાગઢ.